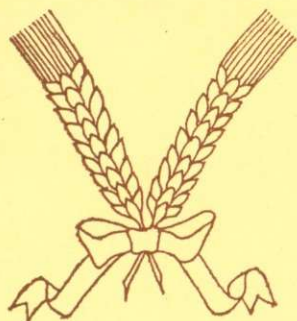

1940

A szentesi Bartha János Kertészeti
Szakközépiskola
és Szakmunkásképző Intézet

ÉVKÖNYVE

1990

*»A tudás ma képesség és tájékozottság.
Az iskolának áttekintést kell adnia,
s bizonyos képességeket tornáztatni.«*
(Németh László)

A szentesi Bartha János Kertészeti
Szakközépiskola
és Szakmunkásképző Intézet

ÉVKÖNYVE

1940 – 1990

Megjelent az iskola fennállásának 50. évfordulóján.

Összeállította: BUCSÁNY GYÖRGY

Borító: PATKÓS MÓNIKA tanuló

Készült a Szegedi Nyomda Szentesi Üzemében

5 1/4 A/5 ív terjedelemben

Felélős vezető: Kónya Antal megbízott igazgató

Felélős kiadó: Törőcsik Zoltánné igazgató

ISBN szám: 963 04 0773 6

Előszó

1940. november 18-án Szentes város szellemi arculata új létesítménnyel gazdagodott. Megnyílt a Magyar Királyi Téli Gazdasági Iskola és Szaktanácsadó Állomás.

Bartha János és felesége gondoskodása lehetőséget teremtett az ifjúságnak, hogy a termőföld művelését megtanulják és szeressék.

Csongrád megye – ezen belül Szentes – a mezőgazdasági termelésben, a kertészetben mindig is fontos helyet foglalt el. Lényeges tehát, hogy a termelőüzemeknek jól képzett szakemberei legyenek, akik hozzáértéssel, gondosan végzik munkájukat, és szükség van a vállalkozó kedvű, szakmájukat értő magántermelőkre is, akik a gazdálkodás versenyében helytállnak.

Az évkönyvet végigolvasva áttekinthetjük az iskola fejlődésének történetét, a szakmák változását, a képzési formákat, melyek tükrözik a társadalmi, politikai és gazdasági változásokat. Az iskola elé állított célok koronként változtak, de a legfontosabb és maradandó feladata – a magas színvonalú szakmai képzés – állandó maradt. Az iskola igazgatói, tanárai, dolgozói ugyanis elsődrendű feladatuknak tekintették a szakma megtanítását, miközben az emberi jellemet is formálták.

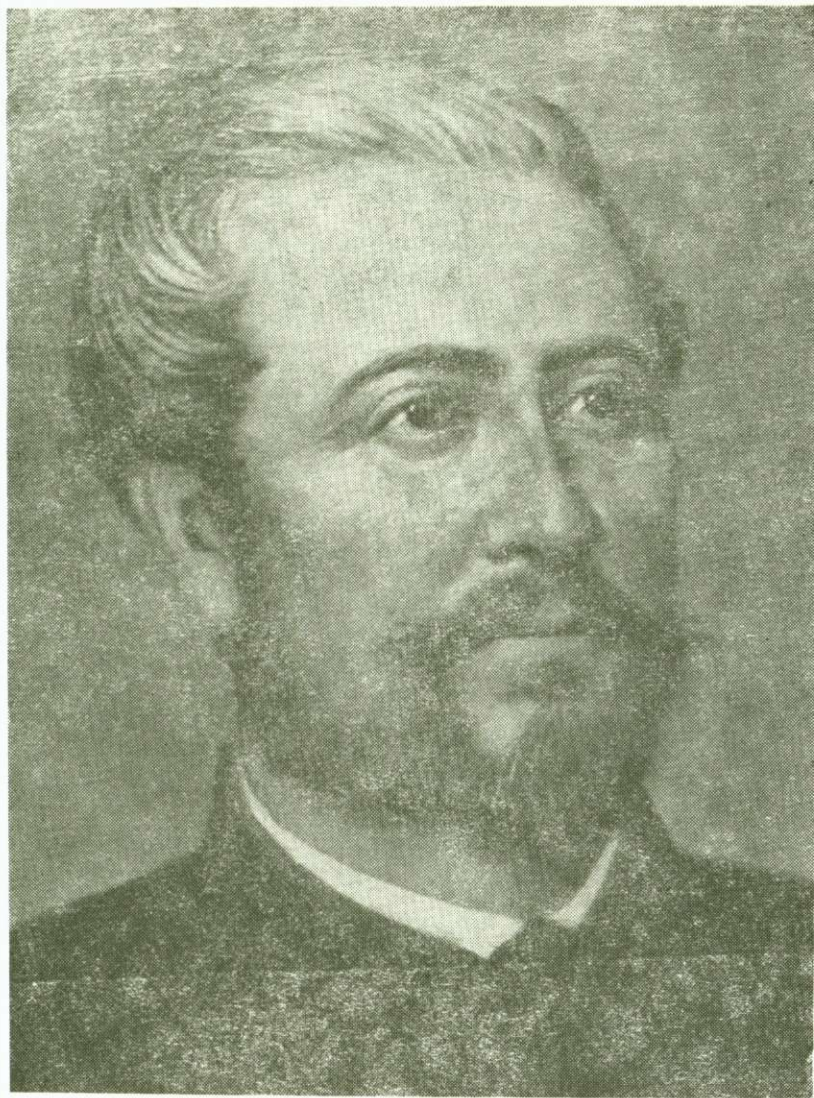
Ez az évkönyv iskolánk fennállásának ötvenedik évfordulóján jelenik meg. Itt mondok köszönetet Bucsány György kollégámnak a könyv összeállításáért.

Ajánlom e kiadványt azoknak, akik ennek az iskolának a diákjai voltak és lesznek. A régi diákoknak, akik nálunk szerették meg a szakmájukat, és kaptak egész életpályájukat meghatározó szaktudást. A leendő diákoknak, akik itt tanulhatják meg a választott szakmájukat, s öregbíthetik majd az iskola hírnevét.

Nem utolsó sorban pedig határozott céllal ajánlom figyelmébe mindazoknak, akik a város irányításában részt vállalva biztosíthatják iskolánk támogatását és méltó helyét az oktatásban.

Szentes, 1990. novemberében

TÖRŐCSIK ZOLTÁNNÉ
igazgató

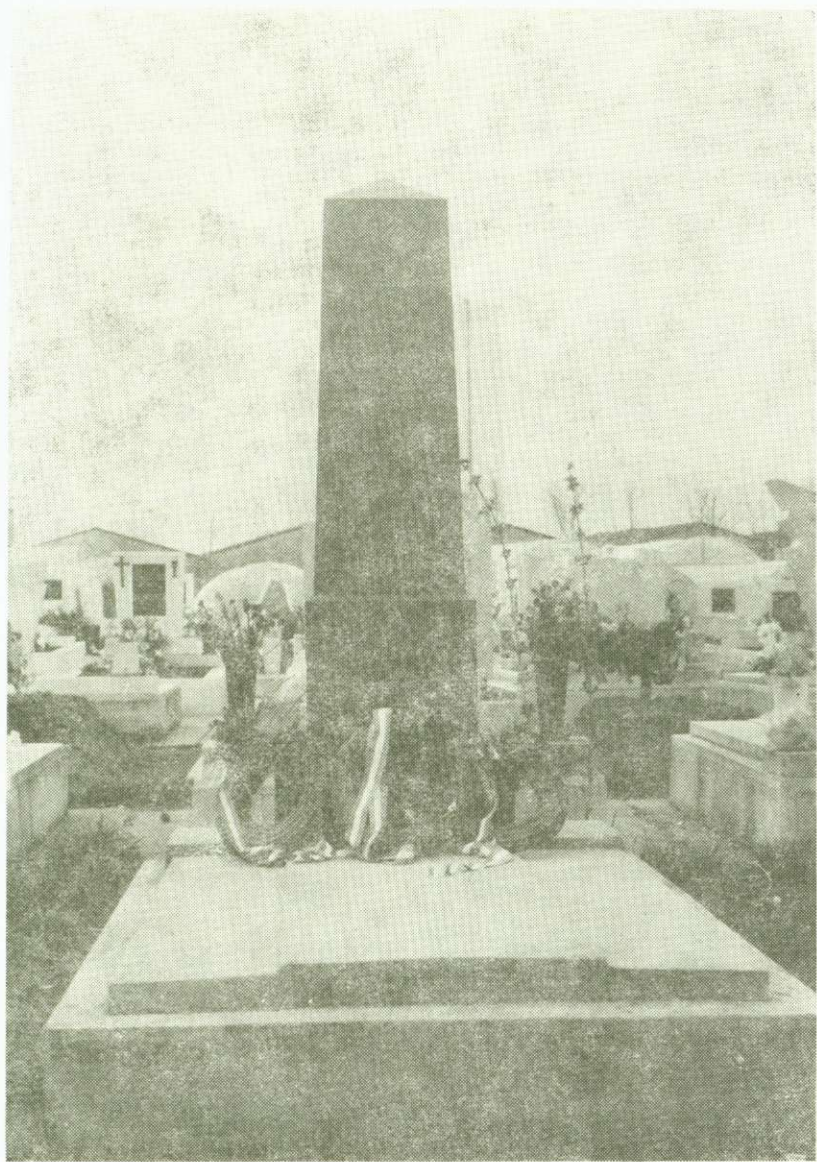
BARTHA JÁNOS

(Hódmezővásárhely, 1829. június 19. – Szentes, 1890. dec. 4.)

Gazdálkodó volt. Jómódú földműves családból származott. Elemi iskoláit és a gimnázium alsóbb osztályait szülővárosában végezte, majd apja mellett gazdálkodott. 1855-ben házassága révén került Szentestre, nőül véve egy tekintélyes polgár leányát, Tóth Krisztinát. A közügyek iránt kezdettől fogva élénk érdeklődést tanúsított. Az 1867. évi kiegyezés után kibontakozott helyi közeleti küzdelmek során az ún. »néppárt«-hoz csatlakozott, amely a rendezett tanácsú városi jogállás helyreállításáért, a vármegye hatalmának megtöréséért, valamint az értelmiségi és legvagyonosabb elemek önkormányzatban érvényesülő túlsúlyának visszaszorításáért szállt síkra. A párt egyik vezéréként – a »népfenség« eszméje alapján – meggyőződéssel hirdette a nép alsóbb osztályainak hivatását az igazgatásra. 1869-ben az országgyűlési választásokat lebonyolító központi választmány elnökévé választották. A szentesi mandátumot az emigrációban élő Kossuth Lajos nyerte el, aki Bartha Jánoshoz címzett levélben mondott köszönetet a bizalomért. A pótválasztás során a szélsőbaloldali 48-as jelöltre szavazók között találjuk. Közeleti működése sokirányú: folyamatosan tagja a városi képviselőtestületnek és a megyei törvényhatósági bizottságnak, 1871-től a Polgári Olvasókör alelnöke, 1873-tól kezdeményezője és ideiglenes elnöke a hosszú vajúdas után csak 1897-ben megalakult Polgári Ipari és Gazdasági Körnek.

1874–1879 között a református egyház főgondnoka. Városi képviselőként éveken át szorgalmazta a korszerű gazdaképzés megszervezését, törekvéseivel azonban kisebbségben maradt. A kudarc nemes elhatározásra sarkallta. 1890. szeptemberében feleségével együtt végrendeletet készített, amelyben számottevő vagyonuk nagyobbik részét a városnak adományozták egy női ipariskola és egy gazdasági iskola felállítására. Az adományuk képezte alapját az 1940-ben elkészült Téli Gazdasági Iskolának, amely 1943 és 1946 között Bartha János nevét viselte. A város kegyeletből 1898-ban megfestette a nemes adományozó arcképét. (Ábrányi Lajos alkotása) Bartha Jánosról pedig 1906-ban utcát nevezett el (ma Arany János utca). Utóbb a nagylelkű házaspár emléke majdnem feledésbe merült. Szerencsére nem véleg: 1988. április 1-től a szentesi Kertészeti Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet ismét Bartha János nevét viseli.

LABÁDI LAJOS
főlevéltáros

*Bartha Jánosék sírja
az alsópárti református temetőben*

Az iskola története

I. Az alapítástól a megnyitásig

Intézményünk története Bartha János és neje Tóth Krisztina 1890. szeptember 21-én kelt végrendeletével kezdődik. Ebben az örökhatóság »ép és józan elmével, szabad akarattal és jól megfontolva a majdan bekövetkező halálunk esetére« a következőket rendelik: 1. a szentesi I. 313. szám alatti (ma Arany János u. 8.) házunkat, örök-időkre alapítványként hagyományozzuk Szentés város közönsége által felállítandó női-ipariskola helyiségül akként, hogy ezen ház soha elidegeníthető nem lészen és ezen alapítvány minden időkre mindketőnk nevét viselje. 2. Én ifj. Bartha János pedig a tulajdonomat tevő vagyonomat az alábbiakban hagyományozom. a) *A nevemen álló összes fábiánsebestyéni ingatlanaimat (147 kat. hold szántó gazdasági épületekkel) a Szentés város közönsége által felállítandó gazdasági iskola felállítására örökös alapítványként hagyományozom, rendelem, hogy ezen ingatlanok el nem idegeníthetők és csak azok jövedelmei a mondott alapítványi célra lesznek fordíthatók, továbbá, hogy ezen alapítvány örökre az én nevemet viselje.*«

Az alapítványtevő Bartha János még a végrendelet évében, 1890. december 4-én elhunyt. A városi képviselőtestület »... fájdalommal veszi tudomásul buzgó és annyi jót tett tagjánál elhunytát, s ifjabb Bartha János emlékét jegyzőkönyvileg megörökíteni határozza.«

Az alapítvány 1900-ban, Bartha János hitvesének elhunytával felzabadt az özvegyi haszonélvezeti jog, megköttöttsége alól. A város a hagyatékot bérbeadta, a befolyó haszonbért a házipénztár kezelte, pénzügybe helyezte, majd jelentős részét az I. világháború idején kibocsátott hadikölcsönbe fektette. A világháborút követő összeomlás, majd a Korona inflációja következtében az addig összegyűlt pénzügy szegemmivé vált. A város azonban nem feledkezett meg az alapítványtevő szándékáról. A városi képviselőtestület több ízben (1924. 1925, 1927.) napirendre tűzi a mezőgazdasági iskola létesítésének ügyét, ámde az alapítvány háború után képződő tőkéje és a város anyagi lehetősége kevés a Földművelésügyi Minisztérium kívánalmai szerint felépülő iskolához.

A minisztérium és a város közötti tárgyalások 1938–39-ben végre eredménnyel jártak. A M. Kir. Földművelésügyi Minisztérium anyagi támogatásával, a Bartha János alapítvány kezelése során képződött tőkével és Szentés városának anyagi hozzájárulásával megépülhetett

az akkori Csendőrlaktanya szomszédságában Kerekes András építész-mérnök tervei szerint a »gazdasági iskola«. Így nevezték ugyanis akkor a szentesiek az új, egyszerű homlokzatú, külső megjelenésében a magyar népi építészet motívumait magán viselő középületet.

A Szentesi Napló 1940. november 12-én a következőket írja:

»Abol a szentesi gazdaiskák tanulnak

November 15-én megnyílik az új gazdasági iskola, s ezzel a szentesi gazdatársadalom régi kívánsága meggy teljesülésbe. Az, hogy a Bartha-alapítvány felhasználásával egy olyan intézmény álljon a gazdaiskák céljaira, ahol azok a modern időknek megfelelő szakképzésben részesülhetnek. Az épület már áll az Apponyi téren. Szép kétemeletes palota, mely külsőleg is azt mutatja, hogy benne komoly és értékes munka fog megindulni és folyni, de mutatja azt is, hogy a gazdák képzése nem csupán helyi, hanem állami érdek is, egy főleg mezőgazdasági országban.

Mivel az iskola megnyitása közeledik, érdeklődve keressük fel az intézményt –, ahol Regele János igazgató a házigazda melegségével fogad és vezet végig az épület minden helyiségén. Bent a hófehér falak, a derűs folyosók, a világos termek jóleső, barátságos hangulattal fogadnak.

Megtudjuk, hogy az intézmény legkevesebb 65 növendékre van tervezve, két évfolyammal. Az internátus pedig 48 növendékre van számítva.

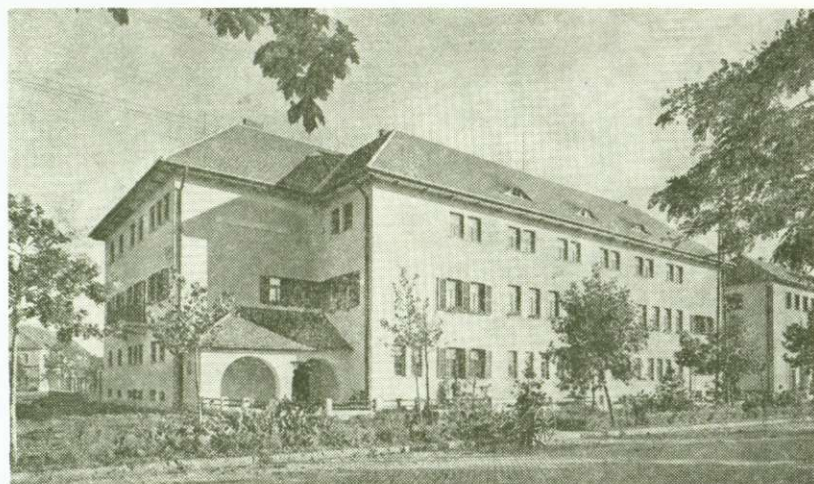
A városnak, s e város gazdaközösségének értékes nyeresége lesz ez az intézmény, mely régi hiányt fog pótolni.

Az utóbbi napokban háztartási tanfolyam rendezéséről is esett szó. Valószínű, hogy ez a tanfolyam is itt nyer elhelyezést, mert a hely, a konyha felszerelése ezt is lehetővé teszi.

A már idézett helyi napilap 1940. november 19-én pedig már arról számol be, hogy »Tegnap délelőtt 12 órakor nyitották meg ünnepélyesen a téli gazdasági iskolát.« A tudósításból kiderül: 72 gazdaiskák kérte felvételét az első évfolyamra ezek közül a tantermi férőhelyeket figyelembevéve 46 tanuló felvételére került sor.

Az iskolaépület ugyanis két osztályos téli gazdasági iskolának készült. Átadásakor a mai földszinti ebédlő több lapos, válaszfalként szolgáló ajtóval tornateremre és ebédlőre volt elkülöníthető. A két helyiséget a válaszfal szétnyitásával összefüggő teremmé lehetett alakítani. Az I. emeleten az igazgatói és a gondnoki iroda, valamint a

tanári szoba, két tanterem, és a szülői fogadó helyezkedett el, míg a II. emeleten négy hálószoba, két mosdóhelyiség, könyvtár, társalgó és két – fürdőszobával is ellátott – nevelői szoba volt található.

Szentest

M. kir. téli gazdasági iskola

Az iskola homlokzati képe
(korabeli levelezőlap)

II. Az iskolatípus és az oktatási forma változásai

Az elmúlt évtizedek társadalmi változásai az oktatás számára más és más feladatokat fogalmaztak meg. Természetes, hogy az iskola megnyitásakor a »M. Kir. Téli Gazdasági Iskola és Szaktanácsadó Állomás« a kisparaszti gazdaságokban apjuk örökébe lépő *gazdaiszakképzett* szándékozott korszerű szakmai műveltséggel felvértezni. Az állami gazdaságok, termelőszövetkezetek létrejöttével megváltozott az igény. A nagyüzemi termelést közvetlenül irányító ún. *középkáderek* képzés feladatát a mezőgazdasági technikummá átszerveződött középiskolai oktatás látta el. A technikum nyomába lépő mezőgazdasági szakiskola a nagyüzemekben hiányzó brigádvezetők képzését tekintette feladatának.

Ezt követően a szakmunkásképző iskola a *nagyüzemek szakmunkásigényének* kielégítését szolgálta, s ezt teszi ma a szakmunkásképző

zést folytató szakközépiskola is azzal a többlettel, hogy innen a sikeres érettségi-képesítő vizsga után a tanulók felsőfokú intézményekbe jelentkezhetnek.

Az átszervezések nemcsak az oktatási formában, hanem az iskola felügyeletében is változást hoztak.

Időszak:	Főhatóság:
1940-49.	Földművelésügyi Minisztérium
1949-50.	Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium
1950-74.	Földművelésügyi majd Mezőgazdasági és Élelmészügyi Minisztérium
1974-től napjainkig:	ágazati főhatóság a MÉM ill. a Földművelésügyi Minisztérium, közvetlen irányító a megyei tanács művelődési osztálya, az iskola fenntartója Szentes Város Tanácsa.

1. *M. Kir. Téli Gazdasági Iskola és Szaktanácsadó Állomás* (1940-1946)

Az I. világháborút követő gazdasági bajok a kisgazdatársadalmat is sújtották. A gazdaember egész tanévre nem tudta nélkülözni legényfia munkáját, hiszen nem volt anyagi lehetősége arra, hogy helyette mást alkalmazzon. Hogy a gazdák ne nélkülözzék fiuk munkáját, Németország brandenburgi tartományában szerzett tapasztalatokra építve szerveződik meg a téli gazdasági iskolai oktatás hazánkban. A kétéves iskolában a tanítás a téli hónapokra esett, november elejétől március végéig tartott. Az elméleti tanítás után a szülői gazdaságba kerültek vissza a tanulók. Itt részt vettek a család éppen soros mezőgazdasági munkáiban, az iskola tanárai pedig rendszeresen (havonta 1 alkalommal) meglátogatták a tanulót. A téli gazdasági iskolai tanulmányok a második évben azzal fejeződtek be, hogy októberben az iskolában rendezett kiállításon kellett bemutatni a tanuló által a családi gazdaságban előállított termékeket. A végzett tanulók bizonyítványt kaptak, és »Aranykalászos Gazda« jelvényt nyertek.

A tanulók és az iskola között a tanulmányok befejezése után sem szűnt meg a kapcsolat. A szaktanárok tanácsokkal segítették a kisgazdaságok munkáját, emellett a gazdák számára hosszabb-rövidebb tanfolyamokat szerveztek.

A szentesi téli gazdasági iskola 1943. X. 3-án jóváhagyott »Óra és munkarend«-je kiadványunk 1. sz. melléklete.

2. *Gazdaképző Iskola és Szaktanácsadó Állomás* (1946–1949)

Ez az iskolatípus az 1945-ös földreformot követően jött létre a földjükön gazdálkodó kis- és középbirtokosok, valamint az újonnan földhözjuttatott volt szegényparasztek és uradalmi cselédek gyermekei részére azzal a céllal, hogy megszerezzék azt az alapvető mezőgazdasági, kertészeti szakismeretet, melyre a kisüzemek önálló vezetéséhez szükség van.

Az iskola szaktanárai e mellett – mint előadók – iskolán kívül szervezett tanfolyamokon bővítették, korszerűsítették a gazdák ismereteit.

A szakiskolák módosított óraterve kiadványunk 3. sz. melléklete.

3. *Mezőgazdasági Technikum* (1950–1959)

(A pontosság kedvéért itt jegyezzük meg, hogy iskolánk az 1949/50. tanévben mezőgazdasági gimnáziumként működött.)

A minisztertanács 246/1950. XI. sz. határozata alapján 1950-ben történik meg a mezőgazdasági középiskolák mezőgazdasági technikum-má való átszervezése. Ennek az új iskolatípusnak a célja a mezőgazdasági nagyüzemek részére közvetlen termelésirányító középkaderek képzése. A tanulmányi idő csökkentett (három év) volt. A tanulók a harmadik év végén képesítő vizsgát tettek, és mezőgazdasági technikus oklevelet nyertek. A mezőgazdasági technikumokban sokféle szakot oktattak. A szentesi technikum növénytermesztési, állattenyésztési és gyapottermesztési (ez utóbbi szak tanulói menetközben növénytermesztésre szakosodtak »át«) szakmában képezte a tanulókat.

A hármas célkitűzés, hogy ti.: szakmai elméleti, szakmai gyakorlati és általános műveltségbeli képzést nyújtson az iskolatípus, a tanulók túlterheléséhez vezetett, s a rövidebb oktatási idő miatt egyébként is csak hiányosan volt megvalósítható. Ezért 1954-ben visszaállították a négyéves képzési időt.

4. *Mezőgazdasági Szakiskola* (1956–1963)

A felettees hatóságok rendelkezése szerint 1956-tól kétéves szakiskolai képzés indult iskolánkban. (Közben a technikusképzés az 1959-ben érettségiző osztállyal átmenetileg megszűnt.)

Ez az iskolatípus az ebben az időszakban létrejövő, majd az 1956-os évet követő megtorpanás után ismét szerveződő termelőszövetkezeteket volt hivatva brigádvezetőkkel ellátni. A szakiskolába 18–29 év közötti fiatalok jelentkezhettek. A széles korhatár lehetőséget adott olyan falusi fiatalok továbbtanulására, akik önhibájukon kívül – háborús katonai szolgálat, hadifogság – nem folytathatták az elemi vagy az általános iskola elvégzése után tanulmányaikat, esetleg nem fejezheték be a téli gazdasági iskolát vagy a mezőgazdasági középiskolát.

A szakmai főtárgy a növénytermesztés és az állattenyésztés volt, természetesen itt is tanultak közismereti tárgyakat.

Külön megemlítendő, hogy iskolánkban 1959-től 1963-ig a szakiskola a Földművelésügyi Minisztérium felügyelete alatt a KISZ K. B. vezetőképző iskolája is volt. A hallgatóknak a szakmai ismeretek mellett a mozgalmi munka módszereit is el kellett sajátítaniuk. Az elképzelés az volt, hogy a második év végén a záróvizsgával befejezett tanulmányokat követően a végzett tanulók a falusi ifjúság szervezői és vezetői lesznek.

A szakiskola keretében működött az 1960-as évek elején iskolánkban az MSZMP által szervezett szakiskolai levelező tagozat is, itt a szakmai ismeretek elsajátítása volt a feladat azok számára, akik a mezőgazdaság tömeges kollektivizálása idején termelőszövetkezeti elnökök lettek.

4. Mezőgazdasági Technikum (1961–1971)

Az élet ismét felvetette a nagyüzemi kéaderképzés szükségességét. Ezért ismét mezőgazdasági technikum szerveződik az iskolában. A korábbi technikumtól a mostani abban különbözik, hogy elkerüli a túlzott szakosodásból eredő hibákat. Általános tagozatként működik, amelyben a növénytermesztés és az állattenyésztés egyenlő súlyú szaktantárgy.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának a mezőgazdasági technikumokról szóló rendelete a technikumok célját a következőkben fogalmazza meg:

»A mezőgazdasági technikumnak, mint szakmai középiskolának az a célja, hogy a mezőgazdaság számára egész dolgozó népünk érdekeit odaadón szolgáló, művelt, hazaszerető, szocialista szakembereket neveljen, és ennek megfelelően

a) a mezőgazdaság meghatározott területén a termelési folyamatokról, a termelőeszközök szerkezetéről és kezeléséről, a termelési folyamatokra ható tényezőkről, a berendezések üzembentartásáról szilárd, középfokú szakmai, elméleti ismereteket adjon;

b) tanulóit szakmájuk területén a legkorszerűbb gyakorlati ismeretek és készségek elsajátításához a képzés útján hozzásegítse;

c) a kellő általános műveltség megszerzését biztosítsa.«

A hármas cél továbbra is a tanulók túlterheléséhez vezetett, azt azonban tárgyilagosan el kell ismerni, hogy ennek az iskolatípusnak is a gyakorlati oktatás volt az erőssége. Végzett tanulóink a mezőgazdasági üzemekben megbecsült szakemberekké váltak, többségük maig a szakmában dolgozik.

A technikai óraterv a 4. sz. mellékletünk.

5. *Mezőgazdasági Szakmunkásképző Intézet* (1967-től napjainkig)

A kertész szakmunkásképzés előbb a Csongrádi Mezőgazdasági Szakmunkásképző Intézet kihelyezett tagozataként indult meg, majd 1967-től az iskola saját jogán iskolázhatott be tanulókat. Kezdetben a szentesi Új Barázda, majd a Termál Mezőgazdasági és Kertészeti Termelőszövetkezet szakmunkásigényének biztosítására dísznövénytermesztő és parképítő, majd a szentesi Felszabadulás Termelőszövetkezet és más zöldségprofilú mezőgazdasági üzemek kezdeményezésére zöldségtermesztő szakmunkásképzés indul az iskolában. A felvétel feltétele az, hogy a tanulót egy mezőgazdasági üzem szerződtesse. A hároméves képzésben a tanévekből a tanulók fél évet az iskolában elméleti oktatáson, a másik félévet a szerződtető gazdaságban gyakorlati képzésen töltötték. A szaktanárok a gyakorlati képzési időben a tanulókat ellenőrizték. (Ebben az időben a Fővárosi Kertészeti Vállalat által szerződtetett szentendrei illetőségű tanulóink továbbá sok Békés megyei tanulóknak volt.)

1971-től »B«, azaz emeltszintű képzésben folytatódott az oktatás a dísznövénykertész szakmában, míg a zöldségtermesztő osztályban az »A«, azaz az alapszintű képzés maradt.

Mindkét iskolatípus »középfokú oktatási intézmény, amely szakmunkásképesítést és nem befejezett középiskolai képzést nyújt«. (Az 1969. évi VI. sz. törvény a szakmunkásképzésről).

A szakmunkásbizonyítvány a szakközépiskola levelező tagozatán egy vagy két év beszámítására jogosított.

Az MSZMP K. B. 1972. június 15-i határozata kiemelt feladatként foglalkozott a szakmunkásképzéssel. A határozat nyomán megszűnt a «B» emeltszintű képzés, így mind az 1701-es szakmai számú dísnövénykertész, mind az 1705-2 szakmai számú kertész (zöldségtermesztő) szak az egységes, tagozat nélküli szakmunkásképzés formájában folytatódott.

A határozat abban is állást foglalt, hogy az elméletigényesebb szakmákban a szakmunkásképzés középiskolai keretekben is megszervezhető. Az iskolavezetés és a városi valamint a megyei szervek támogatásával ezért indulhat meg a dísnövénykertész képzés szakközépiskolai oktatási formában. A zöldségtermesztő szakmunkásképzést ma is hároméves szakmunkásképzőben történik.

Az 1705-2 szakmai számú kertész (zöldségtermesztő) szakmunkásképzés jelenleg is érvényben lévő óraterve évkönyvünk 5. sz. melléklete.

Itt jegyezzük meg, hogy 1974-77-ig a szegedi Fodor József élelmiszeripari szakmunkásképző kihelyezett tagozatában tejtermékgyártó, 1978-tól napjainkig a baromfihúsfeldolgozó szakmunkásképzést is vállalt iskolánk.

6. *Kertészeti Szakközépiskola* (1979-től napjainkig)

A már hivatkozott 1972-es párthatározat nyomán megkezdődött a szakképzés átszervezése. Az elméletigényesebb szakmákban a szakmunkásképző iskola mellett a szakközépiskolai képzés is lehetővé vált. Ezért indulhat meg 1979-ben az 1701. szakmai számú *dísnövénykertész szakmunkásképzést folytató szakközépiskolai* osztály első évfolyama.

Az 1973. évi 25. tvr. a szakközépiskolai nevelés és képzés célját a következőkben fogalmazza meg:

»... korszerű általános műveltséget és szakmai képzést nyújt. Növendékeit olyan szakmai képzettséghez juttatja, amelynek birtokában alkalmasak a képesítésüknek megfelelő munkakörök betöltésére, továbbá előkészíti őket – elsősorban a szakközépiskola jellegének megfelelő – felsőfokú továbbtanulásra és a technikus minősítés megszerzésére.«

1988-tól a szakközépiskolai képzés újabb szakkal bővült. Szentesen is megindult az 1707-es szakmai számú általános kertész képzés. Az itt tanulók a gyümölcsstermesztés, szőlőtermesztés és a zöldségtermesztés ismereteit sajátítják el. Érettségi-képesítő oklevelük nemcsak továbbtanulásra jogosít, hanem egyben szakmunkásbizonyítvány is.

A jelenleg működő szakközépiskolai osztályok óratervei kiadványunk 6. és 7. számú mellékletét képezik.

Koszorúalap-készítés

III. A gyakorlati oktatás színhelyei

A képzési célok módosulása nemcsak az iskolatípusok változását eredményezte, hanem megváltoztatta a gyakorlati oktatás színtereit is.

1. A téli gazdasági iskola majd a gazdaképző iskola tanulóinak gyakorlati képzése a Bartha János-féle fábiánsebestyéni birtokon (szántóföldi növénytermesztés, állattenyésztés) és az iskola udvarán kialakított mintakertben (zöldség-gyümölcs) történt. Emellett a téli gazdasági iskola tanulói saját családi gazdaságukban is alkalmazták a tanultakat.

2. A mezőgazdasági technikum és a mezőgazdasági szakiskola tanulóinak gyakorlati képzését 1952-től 1964-ig a Szentés határában, a Derekegyházi oldalon a több mint 1000 kat. holdnyi területen működő Tangazdaság biztosította. Az iskola igazgatója egyben az állami gazdaságként működő tangazdaság igazgatója is volt, közvetlen irányítója pedig a főagronómus. A növénytermesztés mellett magtár, juhászat, tehenészet, sertéstelep, baromfitelep biztosította a nagyüzemi gyakorlati képzést. A tanulók 3–4 napos váltással naposi szolgálata-

tot teljesítettek, ez idő alatt kint is aludtak, feladatukat pedig a brigádvezetők irányításával teljesítették. 1964-ben megszűnt az önálló tangazdaság, mintegy 40 kat. holdra csökkent területtel a Derekegyházi Állami Gazdaság tankerületeként működött.

3. A mezőgazdasági szakmunkásképző iskola kertészeti profilja a gyakorlati képzés új objektumának megteremtését kívánta. Ez azzal kezdődött, hogy az iskola 1972. decemberében megvásárolta a Nagy nyomás 9. szám alatti tanyát a hozzá tartozó 0,52 ha-nyi földterülettel. Ezt bővítette 1979-ben az a földcsere, mely az iskola és a Felszabadulás Termelőszövetkezet között bonyolódott le, ennek eredményeként az iskola használatába került a már meglévő tanya szomszédságában 2 ha 9378 négyzetméternyi földterület. E megnövekedett területen történt meg az iskola gyakorlókertjének kialakítása. Fejlesztése azóta is folyamatosan történik, az idén pl. itt is földgázfűtésre térhettünk át.

A Szakmunkásképzési Alap felhasználásával 1980-ban, illetve 1986-ban a szentesi Termál Kertészeti Termelőszövetkezet Ilonaparti üzeme-egységében egy jelenleg 780 négyzetméter felületű növényház kialakítása történt meg, majd egy gyakorlati oktatást szolgáló faház került a tanulók használatába, és biztosítja a dísznövénykertész tanulóink képzését.

Az Ilona-parti növényházunk

4. Cseregyakorlatok:

Az ország más termőtajain működő kertész iskolákkal évtizedek óta jól bevált cseregyakorlatokat szervezünk.

Tanulóink Sopronban, Tatán, Villányban és Sátoraljaújhelyen vesznek részt gyakorlaton, míg a felsorolt iskolák tanulóit mi fogadjuk ugyanabban az időben.

5. Kapcsolatunk a kertészeti üzemekkel:

Mind a szakközépiskolai, mind a szakmunkásképző iskolai gyakorlatok egyes témái szükségessé teszik, hogy speciális profilú termelőüzemben gyakorolhassák tanulóink az előírt munkafogásokat.

Álljanak itt felsorolva azok az üzemek, melyek kérésünkre lehetővé teszik területükön a szakmai gyakorlat megtartását. Ezek az üzemek a következők: Derekegyházi Állami Gazdaság, Szikrai Állami Gazdaság, Rákóczi-falvi Rákóczi Tsz Faiskolája, Szarvasi Arborétum, Szegedi Fűvészkert, kecskeméti Magyar-Szovjet Barátság TSz Évelőtelepe, Vetőmagtermelő Vállalat Kutató Állomása Szentes, szegvári Puskin TSz, szentesi Árpád – Felszabadulás – Termál TSz-ek, Kosuth TSz Bokros, Csongrádi Gazdaszövetkezet, csongrádi Petőfi TSz, Budapesten a Duna – Óbuda – Sasad és Rozmaring TSz-ek. Rend-

Gyakorlat utáni kiránduláson a füzéri várnál

szeresen teljesítenek gyakorlatot tanulóink a szombathelyi Kertész TSz ben, a Balatonboglári Mezőgazdasági Kombinátban és a Tokaj-hegylajai Borkombinátban.

A szakmára nevelésben nyújtott segítségüket ezúton köszönjük. Örömmel tölt el bennünket, hogy tanulóink szakszerű munkájával és fegyelmezett magatartásával a meglátogatott üzemek elégedettek.

BUCSÁNY GYÖRGY

Az oktatás személyi és tárgyi feltételeinek fejlesztése

Az intézmény mezőgazdasági, majd a későbbiekben kertészeti szakirányú oktatási célkitűzései mindig szoros kapcsolatban álltak a magyar mezőgazdasági fejlesztési irányjaival.

Ennek megfelelően a hatvanas évek végén – a térség kertész termőtáj jellegének kialakulásával – a kertészeti szakmunkásképzés került előtérbe. Minthogy néhány évig (1967–71) a kifutó technikai képzés együtt jelentkezett a kertészeti szakmunkásképzéssel, az intézmény bővítésének szükségességével kellett szembesülnie az akkori iskolavezetésnek. Az 1971-ben megépített nyugati épületszárny egy tanterem, egy fizikai-kémiai előadó, három kollégiumi hálótérlem bővülést hozta. Ezzel egy időben korszerű, gáztüzelésű, automatizált központi fűtésrendszerrel, valamint hozzátartozó kazánházzal sikerült komfortossá tenni az iskolépületet.

Ebben az időszakban új kertész tanárok kerültek a tantestületbe, akik igényes szakmai szinten oktatták tantárgyukat.

Am az új szakirány egyrészt a szertárak átalakítását követelte meg, másrészt a még fontosabbá váló gyakorlati oktatás kertészeti bázisának kialakítását kívánta. A fejlesztési munka eredményeként létrejött a Nagynyomás 9. szám alatt működő gyakorlókert. Ennek épületekkel, felszereléssel való gyarapítása azóta is folyamatosan tart. (Létesítésének részletesebb ismertetése »A gyakorlati oktatás színhelyei« című fejezetben található.)

A kertészeti szakközépiskolai oktatás megindulása (1979) a tanulólétszám jelentős bővülését hozta, s felvetette a testi nevelés feltételeinek hiányossága kapcsán a tornaterem kialakításának szükségességét. Bár a sportudvart már a hetvenes évek elején megcsináltuk, ez csak jó időben volt használható. A tervezett tornaterem építése Butyka

József építésmérnök tervei szerint, egy 250 000 Ft-os SZOT pályázat elnyerésével kezdődött meg. A terv társadalmi munkában készült, és az iskola társadalmi munkában szervezte meg a tervező szakmai irányítása mellett Papp János kőműves szakmunkás gondos munkájára építve a tornaterem elkészítését. Az építés munkáját egymást váltva a helyi termelészövetkezetek (Árpád, Felszabadulás, Termál) vállalatok (Kertészeti Kutató, Városgazdálkodási Vállalat) és intézmények (Tűzoltóság) építőbrigádjai végezték.

Az építkezés anyagszükségletét az intézmény költségvetéséből biztosítottuk, de ehhez jelentős támogatást kaptunk a városi tanácstól is.

Tájkörzetében az iskola egyre népszerűbb. Ezt a jelentkezők nagy száma mutatja. A tanulói létszám gyarapodásával a 180–230 fő befogadására alkalmas épület mára ismét szűknek bizonyul, hiszen 350 körüli az iskola jelenlegi tanulólétszáma.

DR. HRABOVSZKI PÁL
ny. igazgató

A könyvtár

A könyvtár története az iskola alapításával kezdődik. Kezelője a téli gazdasági iskola idején a közműveltségi tárgyak tanítója, a technikum első évtizedében pedig Halápiné dr. Sári Ilona tanárnő. Tőle Gulyás Magdolna nevelő vette át a könyvtárat, és 1979-ig gondozta azt. A leltárkönyv tanúsága szerint főleg az alapvető növénytermesztési, állattenyésztési majd kertészeti szakirodalom és a kor ízlésének megfelelő ifjúsági irodalom gyűjtését tartotta szem előtt. Az iskola-indulás idejéből származó gazdasszonyképző kiadványai (túlélve a selejtezéseket) ma ismét érdeklődésre tartanak számot.

1979-ben az állomány kb. 2600 kötetből állt.

A könyvtárat 1979-től 1982-ig dr. Holmanné Juhász Zsuzsa, az iskola magyar-történelem szakos tanára vezette. Erre az időszakra az állomány dinamikus gyarapodása jellemző. Gonddal gyűjtötte az alap-tájékozódást segítő kézikönyveket, lexikonokat, melyek ma a könyvtár egyik legértékesebb részét jelentik. Ezzel egy időben megtette az első lépéseket a könyvek szakszerű elrendezésére.

1982-ben a könyvtár immár 4500 kötete új gondozóra talált Botyánné Tóth Ildikó orosz-történelem-könyvtár szakos tanár személyében, ő jelenleg is a könyvtár vezetője. Következétesen folytatta elődje munkáját, a könyvek ETO rend szerinti elhelyezését, s az alapvető katalógusok elkészítését. Az állománygyarapításban figyelmét az iskola tanulólétszámának fokozatos növekedésével a szükséges példányszámú házi olvasmányok és az ajánlott irodalom (klasszikus és értékálló XX. századi alkotások), valamint a különböző tantárgyakhoz kapcsolódó ismeretterjesztő művek beszerzésére fordítja.

Az iskola profiljához igazodó zöldség-gyümölcs és dísznövény szak-könyvek állománya ma már a városi könyvtár kertészeti szakkönyvgyűjteményénél is gazdagabb, gyakran kölcsönöznek belőle a város más középiskolaiban végzett, felsőfokú intézményben továbbtanulók is.

Különös érdeklődésre tartanak számot a kertészet múltjával, a növények kultúrtörténetével kapcsolatos könyvek. Ízelítőül közülük néhány: »A szenvedelmes kertész rácsodálkozásai« (a magyar kertkultúra évezredes történetéhez nyújt dokumentumokat).

Jókai Mór: Kertészgazdasági jegyzetek, Virágkalendárium, A virágok regénye vagy Rapaics Rajmund: A magyarság virágai. Könyvtár-

runk féltett darabja a dr. Czvetkovits Ferenc összeállította »Magyarország Mezőgazdasági Szakoktatása« (1930). Természetesen a kertészet és más szakterületek legfrissebb kiadványaival is fokozatosan gazdagodik a könyvtár, melyben ma már több mint 30 féle – részben szépirodalmi, részben szakmai – folyóirat is segíti tanár és tanuló naprakész tájékozódását.

Az eredetileg 25 négyzetméteres olvasóterem 1988-ban egy tante remként is használt helyiséggel bővült, itt kapott helyet a szépirodalmi gyűjtemény.

A könyvtár állománya ma közel 7000 kötet. Olvasóterme a kiselőadásokra, különböző versenyekre készülő vagy csak böngészni akaró diákok kedvelt tartózkodási helye.

*Januári Asparagus
plumosus ültetés*

*Tradescantia
bajtásdugványozás*

Az iskola vendége, Heinrich Böll

1944. nyarán az iskolát német hadikórháznak vették igénybe. Sebesüléséből lábadozva ebbe az épületbe került egy német szakaszvezető, civilben könyvkereskedő-segéd, *Heinrich Böll* (1917–1985).

Naponta írt Kölnben élő feleségének, elküldi az iskoláról akkor kapható volt képeslapot, rajta dicsérően szól az iskolaépületről.

A háború poklából szerencsésen hazatérve megírja első regényét, az »Ádám, hol voltál?« címűt.

A regény címe a Theodor Haeckertől kölcsönzött mottóra utal: »A világkatasztrófa sok célt szolgálhat. Többek között azt is, hogy alibit igazoljunk Isten előtt. Ádám, hol voltál?

– Én kérem? A világháborúban.«

A kilenc fejezetből álló regény harmadik fejezete történik egy magyarországi alföldi kisvárosban. Az író így jellemzi a települést: »Sós-várhely kisebb helység, félig falu, félig fürdőhely.«

Érdekes az iskoláról és környezetéről rajzolt kép is. Majdnem pontos a helyszínrajz: »Az épületek olyan négyszöget alkottak, amely hátul, a vasúti pálya felé nyitott volt.« Itt el kell mondanunk, hogy az iskola mögött a mai sörlerakat épülete a csendőrlaktanya lóistállója volt, s a lóistálló, valamint az ún. Károlyi magtárépület között a Hódmezővásárhely felől jövő vasúti töltésre lehetett látni.

Az iskoláról ezt írja még a regényben: »Azelőtt mezőgazdasági iskola volt ebben az épülettömbben. Hátul, a nyitott oldal felé részsút húzódó nagy kertben zuhanyozóhelyiségek voltak, továbbá néhány istállóépület, és egy mintakert: mindenféle növény pontosan körülkerített ágyásokban. A gyümölcsfákkal teleültetett kert egészen a vasútig húzódott.« Az irányok pontosak, az épületekkel van egy kis »baj«. Zuhanyozóépület nem volt az udvaron (igaz, a derítőnek volt egy lapostetős kockaépület!). Az istállóépület szintén azonosítható. A mintakert is igaz. Az iskola udvarán gyümölcsfák, valamint megművelt kis parcellák szolgálták az oktatást.

Majdnem pontos a következő leírás is: »Az északi szárnyon volt a sebészet, középen az irodák és a röntgen-osztály, a déli szárnyon a konyha, a személyzeti lakosztályok, s a legvégén, hat egymásba nyíló helyiségben lakott az igazgató.« Hogy a sebészet, az irodák, és a röntgen-osztály hol helyezkedett el, nem tudhatjuk, de azt igen, hogy a

konyha és a személyzeti szobák (ma a konyhai dolgozók öltözője és raktár) változatlanul az iskolaépület déli–délnyugati szárnyán található. Viszont az igazgatói lakást már az írói képzelet helyezi a déli szárnyra. Az a valóságban északi–északkeleti fekvésű. A helyiségek száma viszont majdnem egyező. Azonosítható Schneider őrmester »szolgálati helyisége« is, amely »keskeny, sárga tapétás szoba volt, . . amikor nem volt dolga, felállt, megfordult, ilyenkor a keskeny, poros országutat látta, amely balfelé a faluba, jobbfelé pedig kukoricaföldek és barackfák között a pusztába vezetett.« Ez a helyiség a földszinten, a bejáratától balra eső szertárhelyiség (akkor a Keltető Állomás irodája). Ez ugyanis az egyetlen keskeny helyiség, igaz, sosem volt tapétás. Ablakából akkor a Tűzoltó laktanya nem vette még el a kilátást, így jobbra, a sorompón túlra jól el lehetett látni a Fábianszabástyán felé vezető úton, ami akkor ráadásul *poros* volt, lévén makadam út. » . . s még csaknem egy órája volt arra, hogy az országutat bámulja, ahol nagy ritkán vágatott a falu felé egy-egy kocsi, amelyet ösztövére lovak húztak, sok port felverve –«. Ebből az ablakból akkor szemben a vasútállomásig el lehetett látni; » . . az ablakhoz állt és várakozott, míg a pályaudvarhoz vezető fasor végében felbukkant a lány kiskocsijának porfelhője.«

A helyi szereplők jelentős része is valóságos. Első helyen az akkori igazgató, Regele János feleségének rajza hiteles. » . . itt néha látható volt az igazgató felesége, amint kilovagolt kisfiával. . . Az asszony fiatal és szép volt. . .«

Valóban szép, csinos és vonzó fiatalasszonyként él az igazgató felesége a régi szentesiek emlékezetében. Az igazgatóéknak a valóságban két fiuk volt. »Az igazgató mögött ült a felesége, szép arca ugyanolyan mozdulatlan volt, mint a férjéé. . . az asszony kisbabáját ölében tartotta, mellette ült hat esztendőes kislánya.« Valóban ennyi idős lehetett a nagyobbik fiú akkor.

Az igazgatónak és családjának piros autón való menekülése kitalált. Ugyanis autójuk nem volt, s csak később menekülnek el. Annyi azonban tény, hogy júliusban Regeléné Erdélyből menekült rokonai piros színű kis autóbusszal érkeztek Szentesre, és néhány napot itt tartózkodtak. Ezt őrizte meg emlékezetében Böll.

Valóságos személy a házimester. Hegyi Imre és családja a háborús időkben lakott itt az iskolában, az azonban, hogy megdobálta volna a menekülő igazgató autóját, vagy, hogy »zászlót akasztott (volna) az igazgatói lakás ablakába, egy szakadt vörös rongyot, amelyre ügyetlenül kivágott sárga sarlót és fehér kalapácsot varrtak.« – már az írói fantázia terméke.

Valóságalapja lehet a minden héten kocsival gyümölcsöt hozó Sárkának is (a német eredetiben Szarka), őt azonban nem sikerült azonosítani.

Heinrich Böll, a később Nobel-díjjal elismert német író így öröközte meg, s tette halhatatlanná iskolánkat a világirodalomban.

Az író itteni tartózkodására 1987. augusztus 26. óta az iskola falán elhelyezett márványtábla emlékeztet.

*Dr. Csákány Béla, a szegedi József Attila Tudományegyetem rektora
leleplezi az emléktáblát.*

(Fotó: Szatmári)

Az iskola igazgatói

Regele János	1940–1946.
S. Tóth János	1946–1948.
Magyar László mb. ig.	1948–1949.
Dr. Kocsis György	1949–1950.
Tóka Ernő	1950–1953.
Dr. Kocsis György	1953–1954.
Tóka Ernő	1954–1957.
Vargha András	1957–1959.
Vörös Imre mb. ig.	1959–1962.
Györök István	1962–1966.
Györgyi Antal mb. ig.	1966–1967.
Dr. Hrabovszki Pál	1967–1989.
Törőcsik Zoltánné	1989–

A nevelőtestület

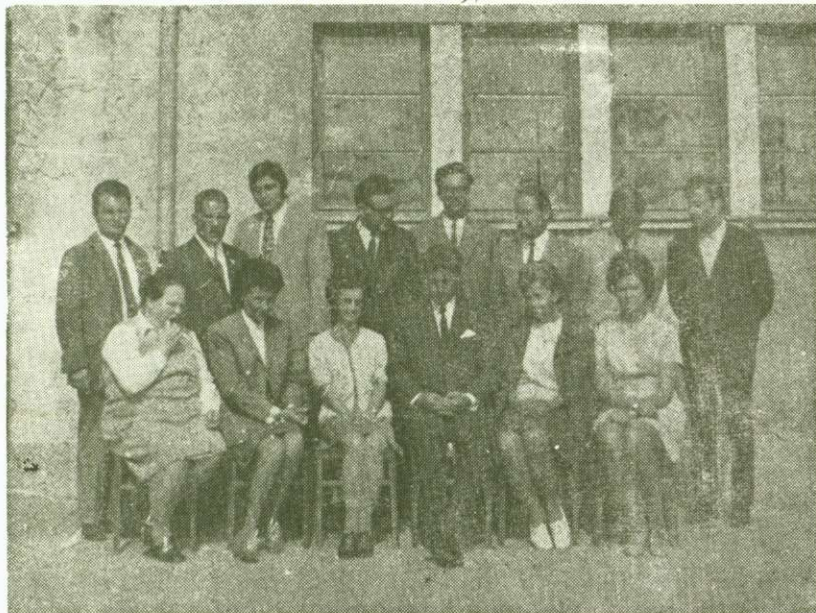
(A rendelkezésünkre álló adatok hiányosak)

Tanáraink az 1940-50-es években:

Ágoston György, dr. Bánki Horváth Béla, Brnya György, dr. Csillag Lajos, Ficsor Ferenc, Halápi Ferenc, Halápi Ferencné dr. Sári Ilona, Imre Sándor, Kosztolányi Pál, Kovács András, Kovalszky Ede, Kovalszky Edéné, Magyar László, Mezei József, Mislós András diákotthonvezető, Négyessy József, Polónyi Zoltán diákotthonvezető, Rigó Alajos, Schormann Károly, Siklós Józsefné, S. Tóth János, Szabó János, Tóth Ernő diákotthonvezető, Varga Júlia, Vargha András, Vörös Imre, Vörös Imréné.

Tanáraink és nevelőink:

A tantestület 1972-ben

Álló sor: Grécs György, Boros Gyula, Horváth István, Györgyi Antal kollégiumvezető, Bucsány György, Szabó Antal, Szabó László, Mencser Sándor.

Ülő sor: Gulyás Magdolna mb. kollégiumi nevelő, Tarnóczi Imréné gazd. vezető, Sajtos Imréné, dr. Hrabovszki Pál igazgató, dr. Hrabovszki Pálné, Szabó Lászlóné.

Az itteni szolgálat

	kezdeté:		befejezése:
Ádám Zsuzsa	1983	—	
Baráth József	1988	—	1990
Bottyán István	1981	—	
Bottyánné Tóth Ildikó	1982	—	
Boros Gyula	1952	—	†1986
Brunner Ferenc	1980	—	
Brenner Ferencné Palásti Katalin	1989	—	
Bubla János	1983	—	1987
Bucsány György igazgatóhelyettes 1969-től	1959	—	
Cseh Mónika	1987	—	
Dr. Csikai Miklósné Szerdahelyi Emese igazgatóhelyettes 1989-től	1974	—	
Deli Pálné Kókai Anna	1980	—	
Gránicz Antal	1977-ben		
Grécs György	1964	—	†1983
Greskovits Pálné mb. kollégiumv. Dávid Ida	1983	—	
Gulyás Magdolna mb. koll. nevelő	1953	—	1989
Gut Katalin	1989	—	
Györgyi Antal	1957	—	1980
kollégiumvezető 1971–1980-ig.			
Györök István	1959	—	1966
Dr. Holmanné Juhász Zsuzsa	1978	—	1990
Dr. Hrabovszki Pál	1967	—	1990
Dr. Hrabovszki Pálné Tóth Erzsébet	1967	—	†1986
Herke István	1971	—	1972
Kanász Nagy Imre koll. vez.	1964	—	1971
Kispálné Fejes Erzsébet	1987	—	
Korom József	1964	—	1967
Köröndi Péter	1985	—	
Kurdiné Bárdos Piroska	1982	—	1984

Lászlóné Varga Zsuzsanna	1989	—	
Marácz József	1968	—	1984
Mencser Sándor	1972	—	1976
	1988	—	
Nagné Horváth Katalin	1982	—	
Nánási Lajos	1959	—	1971
Nyári Józsefné			
Csomor Ágnes	1990	—	
Pádár Kálmán	1980	—	1983
Pálfi Györgyné			
Takács Mária	1981	—	
Dr. Pesti Miklósné			
dr. Fülöp Erzsébet	1982	—	
Pipis Ágnes Éva	1990	—	
Dr. Rideg Erzsébet	1972	—	
Sajtos Imréné			
Almási Edit	1969	—	
Szabó Antal	1964	—	1989
kollégiumvezető 1980–1989-ig.			
Szabó Mária	1979-ben.		
Szabics Imre	1979	—	
Szeleczekeiné Nagy Éva	1986	—	
Temesvári Tamás	1978	—	1981
Tomka Istvánné			
Jenei Erzsébet	1988	—	
Tóth Julianna	1964	—	1966
Tóthné Derdák Erzsébet	1983	—	1987
Töröcsik Zoltánné			
Seprenyi Ilona	1977	—	
Véghelyi Károly	1964	—	1968
Windisch Lajos	1978	—	†1980

Szakoktatóink:

Az itteni szolgálat

kezdete:

befejezése:

Auer Pál Győző	1977-ben		
Bolla Sándor	1989	—	
Bányai József	1984	—	1985

Czirják Judit	1988	–	1990
Csernus Lászlóné			
Csörnyei Judit	1979-ben		
Dandéné Serkédi Ildikó	1989	–	
Deákné Szarvas Anna	1980	–	
Horváth István	1977	–	1978
Horváthné Erdős Cecília	1976	–	1980
Kürti-Szabóné Czingell Judit	1989	–	1990
Madaras Jenőné			
Zsilinszky Katalin	1973	–	1974
Nagy Gábor	1981	–	1988
gyak. kert. vez.	1990	–	
Páhán Dénes gyak. kert. vez.	1986	–	1990
Szabó Lászlóné			
Szilágyi Mária	1980	–	1984
Szabó Tibor	1990	–	
Szatmári Imréné			
Sipos Szabó Judit	1987	–	
Szőke Tünde	1990	–	
Szécsényi István	1979	–	
Udvardi István Tibor	1988	–	

A tantestület 1989-ben

Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói 1990-ben

Iskolatitkár:

Sebesi Árpádné Svégel Ildikó Éva

Gazdasági hivatal:

Labádi Józsefné Balázs Mária gazdaságvezető

Nagypál Ferencné Kádár Erzsébet könyvelő

Miskolczi Kálmánné Körözi Irma élelmezésvezető

Domokosné Sebestyén Mária könyvelő

Horváth Andrásné Farkas Ágnes adminisztrátor

Kovács Henrietta pénztáros

Hivatalsegéd:

Fekete József

Konyhai dolgozók:

Valkai Mihályné szakács

Váradi Franciska

Tényi Béláné szakács

Antal Eszter

ifj. Kérdő Jánosné Erdőháti Nagy Julianna

Nagy Kovács Etelka

Seres Sándorné Kardos Rozália

Herczegfalvi Árpádné Czombos Anna

Takarítók:

Dombi Ferencné Pintér Julianna

Erdei Mihályné Nagy Piroska

Labádi Sándor

Labádi Sándorné Fülöp Ilona

Nagy Sándorné Győző Molnár Katalin

Szabó Mihályné Kovács Ilona

Mosókonyba:

Balogh Mihályné Váczi Teréz

Gépkocsivezetők:

Joó Lajos

László Imre

Gyakorlókerti dolgozók:

Kérdő Jánosné Doma Zsuzsanna

Mácsai Lajos

Pap László

Sebestyén Ferencné Balázs Piroska

Serkédi István

Kőműves szakmunkás:

Lajtár Zsolt

Papp János

Székely Ferenc

Az 1990/91. jubileumi tanév nevelőtestülete

Sorszám	Név	A tanított tárgy	Ciklusonkénti óraszám	Osztályfőnök	Egyéb beosztás
1.	Törőcsik Zoltánné	dísznövénytermesztés	11		igazgató
2.	Bucsány György	magyar nyelv és irod.	12		ált. igazgatóhely.
3.	Dr. Csikai Miklósné	gyümölcsstermesztés	7		szakmai ig. hely.
		szőlőtermesztés	7		
4.	Bottyán István	matematika	24	IV/D.	diákmozgalmat
		fizika	7		segítő tanár
5.	Bottyánné Tóth Ildikó	történelem	20	III/Z.	könyvtáros
6.	Bolla Sándor	gyümölcsstermesztés	10		
		szőlőművelés	5		
		szakmai gyakorlat	33		
7.	Brunner Ferenc	testnevelés	36		a női kézilabda csapat edzője
8.	Brunner Ferencné	testnevelés	36	III/K.	atlétikai szakosztályvezető
9.	Dandéné Serkédi Ildikó	szakmai gyakorlat	60		
10.	Deákné Szarvas Anna	szakmai gyakorlat	54		
11.	Deli Pálné	matematika	9	III/B.	
		fizika	16		
12.	Köröndi Péter	munkvédelem	6		munkavédelmi fel.
		ált. kertészeti ism.	3		
		szakmai gyakorlat	40		
13.	Lászlóné Varga Zsuzsa	magyar nyelv és irod.	31	I/K.	
14.	Mencser Sándor	matematika	23	II/Z+B.	
		kémia	10		

Sorszám	Név	A tanított tárgy	Ciklusonkénti óraszám	Osztályfőnök	Egyéb beosztás
15.	Orbáné Szép Ilona	biológia növény és állattan mikrobiológia	12 3 3		munkaidejének többi részét kollégiumi nevelőként teljesíti
16.	Dr. Pesti Miklósné	biológia kémia	19 7	III/D.	
17.	Pipis Ágnes	magyar nyelv és ir. orosz	12 12		munkaidejének többi részét kollégiumi nevelőként teljesíti
18.	Dr. Rideg Erzsébet	zöldségtermesztés zöldséghajtatás éghajlat és talajtan	20 4 8	II/K.	ifjúságvédelmi fel.
19.	Sajtos Imréné	dísznövénytermesztés parképítés és fenntartás virágkötészet szakmai gyakorlat	8 8 4 12	II D.	virágkötészeti szakkörvezető
20.	Szabó Tibor	szakmai gyakorlat	55		
21.	Szabics Imre	géptan szakmai gyakorlat	29 6	I/D.	
22.	Szécsényi István	járművezetési gyakorlat	56		tűzvédelmi felelős
23.	Szeleczekeiné Nagy Éva	matematika fizika	4 7		fél munkaidőben dolgozik
24.	Szőke Tünde	szakmai gyakorlat	56		
25.	Turzáné Visy Enikő	szakmai gyakorlat	56	I/Z.	
26.	Udvardi István	üzemi ismeretek üzemgazdaságtan KRESZ szakmai gyakorlat	1 1 4 39		

Sorszám	Név	A tanított tárgy	Ciklusonkénti óraszám	Osztályfőnök	Egyéb beosztás
ÓRAADÓK:					
27.	Földi Vilmos	történelem	7		
28.	Dr. Hrabovszki Pál	munkaszervezés	3		
		társadalmi ismeretek	4		
29.	Mátéffy Zoltán	történelem	12		
30.	Miskolcziné Gál Anikó	német	16		
KOLLÉGIUMI NEVELŐK:					
31.	Greskovits Pálné				mb. koll. vezető
32.	Gut Katalin				koll. nevelő
33.	Nyári Józsefné				koll. nevelő
34.	Tomka Istvánné				koll. nevelő
Távol vannak:					
1.	Ádám Zsuzsanna	GYED-en			
2.	Cseh Mónika	Fizetés nélküli szabadságon			
3.	Kispálné Fejes Erzsébet	GYES-en			
4.	Nagné Horváth Katalin	GYED-en			
5.	Pálfi Györgyné	GYES-en			
6.	Szatmári Imréné	GYES-en			

Akik már csak emlékezetünkben élnek

Grécs György

(1931–1983)

Esztergomi gimnáziumi tanulmányait követően a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen kapott mezőgazdasági mérnöki oklevelet. A termelésben különböző helyeken szerzett gyakorlatot, majd az Agrártudományi Egyetem Tanárképző Intézetében nyert mérnöktanári diplomát.

1964. július 1-jén került intézményünkhöz.

Az akkor mezőgazdasági technikumként működő iskola az állattenyésztés tanáraként alkalmazta, majd az iskolatípusváltással a szakmunkásképzőben és a szakközépiskolában a géptan tantárgy oktatója lett. Emellett mellékhivatású nevelőként a fiúkollégiumban is feladatot vállalt.

A tanulók iránti igényes szeretetét mindenki érezte. Ezért tudta gyors reakcióit, hirtelenségét megbocsátani kolléga és diák. Egy-egy humoros szólása mind a diákok, mind a tanárok körében szállóigévé vált.

Népszerűségét azon a derűn is lemérhettük, mellyel a hallgatóság a családi hangulatú egyik iskolai Mikulás-esten a róla készített rigmust fogadta:

»Grécs tanár úr pipája,
füstölög a világba...«

Sokoldalúságát bizonyítja, hogy az évek során egymástól távoleső feladatoknak, beosztásoknak tudott megfelelni.

Állattenyésztőként mindvégig megmaradt a szép lovak szerelmesének, de a mezőgazdasági alapismeretek, agrárgazdaságtan, tejtermégyártó gyakorlat tanításába is belekényszerítette az iskola profilváltozása. Ő fiatalos lendülettel és derűvel tudott váltani.

Az iskolában volt szakszervezeti titkár, fotószakkörvezető, audio-vizuális szemléltető anyagok készítője és gyakorlati oktatásvezető.

A maga határozott modorában többször mondta: úgy érzi, száz évig fog élni. A párkák csak a felét engedélyezték neki.

Boros Gyula

(1926–1986)

Kollégánktól a debreceni köztemetőben Bucsány György így búcsúzott:

»Nehéz feladatomban, hogy a Szentesi Mezőgazdasági Szakmunkásképző Intézet és Szakközépiskola nevelőtestülete, dolgozói és a tanulók nevében elbúcsúzzam Boros Gyulától, az iskola igazgatóhelyettesétől.

A debreceni kollégium formálta őt érett ifjúvá, majd a budapesti Agrártudományi Egyetem elvégzésével okleveles mezőgazdaként kezdte meg gazdasz tevékenységét. Az ebesi állami gazdaságban töltött rövid szolgálat után 1952-ben került gazdasági tanárként a szentesi iskolához. Harmincnégy esztendőn át volt intézetünk megbecsült tanára, miközben az iskolában, később országrésznyi körzettel más megbízásokat is teljesített. Volt osztályfőnök, iskolai szakszervezeti titkár, gyakorlati munkaközösségvezető, szakfelügyelő, majd a munkavédelmi tantárgy vezető szakfelügyelője, utóbb az iskola egyik igazgatóhelyettese.

Ez a felsorolás jelzi; milyen sok emberrel került kapcsolatba Boros Gyula, s azt is; milyen sokféle lehetett ez a kapcsolat. És ha e kapcsolatok formájukban különböztek is egymástól, tartalmukban azonosak voltak: egyre gyarapodó tapasztalatait adta át tanítványnak, kollégának, munkatársnak. Oktató munkáját alaposság, rendezettség, igényes követelményszint jellemezte. Keménysége az életre nevelt, mert régi latinusként megjegyezte a szentenciát: »Non scholae, sed vitae discimus.« – Nem az iskolának, hanem az életnek tanulunk.

De a keménység mögött szív is volt. Emlékszem, egyik osztályában volt egy tehetséges tanuló, akit özvegy édesanyja szerény anyagi körülmények között nevelt. Nem ismertük akkor még a »tehetséggondozás«, »veszélyeztetett gyermek«, »ifjúságvédelem« pedagógiai divatkifejezéseket, de Boros tanár úr tudta, mit kell tennie. Szabálytalanságot követett el. Ezt a szabálytalanságot már *el lehet* és éppen itt *el kell* mondanom. Hallgatólagosan megállapodott a konyhavezetővel, hogy ahol 120 ember étkezik, a 121-iknek is jusson ebéd. S ez a tanuló mindennap osztályával sorakozott az ingyen ebédért. A szabálytalanságot senki nem vette észre, és ma a fiú megbecsült dolgozója egy mezőgazdasági vállalatnak, tisztos családapa.

Eltávozásod óta pereg az emlékezés filmszalagja mindannyiunkban. Együtt töltött szép időkre emlékezünk. Most, hogy búcsúznunk kell, jázmin illatú májusi ballagások jutnak eszünkbe, amikor a »Most búcsúznunk és elmegyünk« kezdetű diákdal után felcsendült ablakod alatt a neked szóló szerenád:

»A legelső hajdú vagyok Hajdú vármegyébe'
Fixos bajszom úgy áll, mint az öreg bika szarva,
Nincsen nálam különb legény Hajdú meg Biharba'«

Tisztelt tanár úr, kedves Gyuszi, Gyula bátyánk, Gyuszi bácsi – kinek mi voltál – nyugodj békében.«

1986. február 18-án 14 órakor – Debrecenben.

**Dr Hrabovszki Pálné
Tóth Erzsébet**

(1932–1986)

Elhunyt kartársnőinktől a temetésen Bucsány György a következő szavakkal búcsúzott:

»Szomorú kötelességem, hogy a munkatársak, a tanítványok és a barátok nevében búcsúzzam dr. Hrabovszki Pálnétól, a Szentesi Mezőgazdasági Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet tanárától.

Az egykori Kertészeti Főiskola, majd az agrártanárképző elvégzése után a Gyulai Kertészeti Technikumban kezdte tanári pályáját, innen a Szabadkígyósi Mezőgazdasági Szakiskolához került. Tanári tevékenységét 1967-től Szentesen folytatta. Az itteni iskolában kertészeti alapismereteket, majd a dísznövénytermesztés és parképítés tantárgyakat tanította, s mindvégig szaktárgya volt a biológia. Szakmai felkészültségét nemcsak diákjai és az órákat látogató felügyelet tanúsították, hanem pedagógiai munkája elismerését fejezte ki az is, hogy társszerzőként megbízást kapott a mezőgazdasági szakmunkásképző iskolákban ma is használatban lévő tankönyv, a »Gazdasági növény- és állattan« megírására. Ennek logikus felépítése, egyszerű, közérthető nyelvezte magába sűríti kartársnőnk tanári erényeit.

Nevelői magatartását a sok mindent megértő, igényes szeretet határozta meg. Ilyen megértő és felejtő tanár, osztályfőnök csak egy édesanya tud lenni, aki nem vér szerint való gyermekeit is sajátjának érzi. És tényleg, valami sajátos, családi kapcsolatot érezhetett a kívülálló egy-egy régi tanítvány váratlan betoppánásakor, hallva annak áradó beszámolóját.

Tanítványai életútjuk alakításával bizonyították nevelői magatartásának helyességét, nehezen elfogyó türelmének eredményét. Oktatott tárgyaiból következett, hogy az emberi környezet esztétikumának igényét adta tovább tanítványainak.

Tőle tanulták meg: a csokorba csak páratlan számú virág való, az ajándék dekoratív csomagolása legalább annyira fontos, mint maga az ajándék, hogy mi a visszacsípés, mi a bimbózás, hogy árnyékkedvelő vagy szárazságot jól tűrő növényekkel hogyan varázsolhatunk széppé egy közparkot.

Maga is azon munkálkodott, hogy közvetlen környezete szép legyen. Milyen szeretettel gondozta lakásának növényeit! Az iskola udvari falfelületének vadszőlővel való befuttatása az ő elképzelésének megvalósulása is. Mostantól az ő emlékét őrzi, mint ahogy őrzik az iskolában feljegyzései, az általa írt bizonyítványok és anyakönyvek, de legfőképpen mi őrizzük emlékezetünkben kedves, derűs lényét, s közben arra is emlékezünk: a testi bajoktól egyre jobban szorongó és szorongatott lélek hogyan verdesett a kínok völgyébe és azon túl vivő nagy utazás közeledtével, s gondolkozunk, vajon próbáltuk-e legalább megérteni ezt az iszonyú szorongást.

A korai haláltól egyszerre minden távlatot nyert. Emlékképek váltják egymást, bekövetkezik a lehetetlen. Az élő látjuk fiatalságának

nőies varázsában, csillogó szemét, amint az osztály előtt állva egybefogja harmincegynéhány gyerekmber figyelmét, amint halkán, kedvesen tanácsokat ad a kertbarátok összejövedelein.

S gondtalan tiszai strandoláskora emlékezünk, és mozgalmas külföldi túrákra, baráti társaságokban együtt töltött esték melegét őriz-zük, s újra látjuk, »hoggy fakad(t) a kerek fehér köveken, fogaidon a tündér nevetés«.

Ezért valljuk együtt Kosztolányi Dezsővel mindannyian, akik itt most együtt vagyunk:

»Okuljatok mindannyian e példán,
Ilyen az ember. Egyedüli példány.
Nem élt belőle több és most sem él
s mint fán se nő egyforma két levél,
a nagy időn se lesz hozzá hasonló.
Keresheted őt, nem leled hiába,
se itt, se Fokföldön, se Ázsiába,
a múltba sem és a gazdag jövőben
akárki megszülethet már, csak ő nem.
Szegény a forgandó, tündér szerencse,
hoggy e csodát újjólag megteremtse.«

Kedves Gyászolók! Őrizzük meg magunkban ezt a *csodát*.

»Zsóka kedves, velünk marad, és mi Magával!«

Elhangzott 1986. június 25-én, szerdán 14 órakor a szentesi Kál-vária temetőben.

A Ciklámen-díj

Városunk egyik köztisztvisletben álló kertésze 1988. március 25-én 100 000 Ft-os alapítványt tett azzal a kívánsággal, hogy neve a díj átadásakor ne hangozzék el.

Az alapítványtevő az alapítvány célját a következőben jelölte meg:

»... a dísznövénytermelés elméleti és gyakorlati tudnivalóinak elsajátításában legjobb eredményt elért növendékek jutalmazása. Figyelembe véve az értékelésnél a szaktárgyon kívüli tanulmányi eredményét és közösségi magatartását is.«

Az alapítvány kamatából eddig a következő tanulók részesültek:

Név:	Időpont:	Összeg:
Máté Katalin IV/D.	1989. május 13.	12 000,- Ft
Nagy Henrietta IV/D.	1990. május 12.	9 700,- Ft
Tari Ilona IV/D.	1990. május 12.	9 700,- Ft

Tanulmányi versenyek

Tanulóink eredményesen szerepelnek a különböző versenyeken. Az alábbiakban a jelentősebb sikereket soroljuk fel.

Szakma Kiváló Tanulója Országos verseny a zöldségtermesztő szakmunkástanulók részére:

A tanuló:			
Időpont:	neve:	elért helyezése:	A verseny helyszíne:
1973.	Janiga Sándor	V.	Csongrád
1975.	Csányi Emília	III.	Szabadkígyós
1976.	Kurusa Mária	VII.	Balatonfüred
1977.	Gémes Dezső	I.	Baja
	Tari Margit	IV.	Baja
1979.	Janó Imre	II.	Velence
1981.	Bene Judit	VI.	Gyula
1984.	Szabó Zoltán	IV.	Fertőd
1987.	Berkecz László	I.	Gyula
	Sziládi Tibor	IV.	Gyula
1990.	Szabó Balázs	I.	Gyula
	Fejes Zsolt	II.	Gyula

A zöldségtermesztő szakmunkástanulók felkészítő tanára: dr. Rigdeg Erzsébet.

Porpáczy Aladár Emlékverseny (Fertőd)

Időpont:	A tanulók neve:	Helyezés:	Felkészítő tanár:
1984.	Berezvai Csilla	IV.	Dr. Hrabovszki Pálné
	Figus Éva		
	Mihalecz Ágnes		
	Szöke Tünde		
1987.	Rózsa Tamás	I.	Sajtos Imréné
	Sipos Szabolcs		
	Somogyi Andrea		
	Tóth Tímea		

1987.	Kiss Ildikó Kovács Magdolna Kruzslicz Ferenc Szujó Lajos	IV.	Sajtos Imréné
1988.	Ludányi Márta Máté Katalin Somlyai Márta Vidéki Róbert(különdíj is!)	III.	Sajtos Imréné
1990.	Futaki Zsolt Haklik József Nagy Henrietta Tari Ilona	VI.	Törőcsik Zoltánné

Ki tud többet a Szovjetunióról? vetélkedő

Időpont:	A tanulók neve:	Elért helyezés:
1984.	1. Diós Károly 3. Hajdú Attila 2. Gera Klára 4. Sipos Sándor	II.
1985.	1. Gera Klára 2. Diós Károly 3. Hajdú Attila 4. Nyitrai Zoltán 5. Sipos Sándor	II.
1986.	1. Diós Károly 2. Karsai Tamás 3. Nyitrai Zoltán 4. Sipos Sándor	megyei I. országos III.
1988.	1. Faragó Róbert 2. Gyuricza Csaba 3. Keller Ferenc 4. Kisdi László	szakközépisk. VII.
	1. Kajtár Attila 2. Orosz Ibolya 3. Szabó Balázs 4. Vígh Judit	szakmunkások III.
1989.	1. Faragó Róbert 2. Gyuricza Csaba 3. Keller Ferenc 4. Kisdi László	szakközépisk. V.

	1. Kajtár Attila	szakmunkásképző II.
	2. Szabó Balázs	
	3. Vigh Judit	
1990.	Czene Zsolt	szakközépiskola
	Gyuricza Csaba	országos II. hely
	Keller Ferenc	Munkácsra szóló
	Mucsi Éva	jutalomutazással

Felkészítő tanár: Bottyán István

*A Magyar Tudományos Akadémia Szegedi Akadémiai Bizottsága
által kiírt környezetvédelmi pályázat*

A tanuló neve	Felkészítő tanár:
1988. Vidéki Róbert	Dr. Pesti Miklósné dr.
akadémiai dicséret és	
400,- Ft jutalom	
Horváth Csaba	Dr. Pesti Miklósné dr.
akadémiai dicséret	

A magyar nyelv és irodalomhoz kapcsolódó versenyek

A verseny megnevezése:	éve:	A tanuló neve:	Elért eredménye:	Felkészítő tanára:
Szaktanuló közismereti tantárgyi tanulmányi versenye				
magyar nyelv	1978.	Pauli Erika	országos II.	Bucsány György
magyar nyelv	1989.	Szabó Dénes	országos 16.	Cseh Mónika
Erkel Diákünnepek — Gyula				
vers és prózamondás	1965.	Újréti Béla	ezüstérem	Bucsány György
vers és prózamondás	1969.	Pitrik Mária	bronzérem	Bucsány György
Arany János Balladamondó Verseny — Nagykőrös				
	1982.	Dobó Tibor	országos emléklap	Dr. Holmanné Juhász Zsuzsa
Édes Anyanyelvünk Verseny				
	1983.	Korcsmáros Csilla	az országos első 10 között	Dr. Holmanné Juhász Zsuzsa
	1986.	Dénes Csilla	országos dicséret	Dr. Holmanné Juhász Zsuzsa
Szép Magyar Beszédverseny				
	1984.	Balla Anett	országos döntő — emléklap	Dr. Holmanné Juhász Zsuzsa
	1987.	Dénes Csilla	megyei III.	Dr. Holmanné Juhász Zsuzsa
	1988.	Szabó Dénes	megyei III.	Cseh Mónika

A virágkötészeti szakkör

Iskolánkban régi hagyomány a virágkötészeti szakkör működése.

A tantervben előírt gyakorlati ismereteket mélyítettük így el, és igyekeztünk megismerkedni az újabb stílusirányzatokkal.

A szakkör legtehetségesebb tagjai 1984-től rendszeresen résztvesznek a keceli országos virágkötészeti versenyen, amelyeket a dísznövénykerészeket képző iskolák tanulóinak rendeznek meg.

1984-ben	Gémes Márta
Pálinkó Dalma
Szabó Annamária	csapata már szép reményeket ígért.
1985-ben	Tolnai György
Gombás Attila
Szilasi Erika
Dékány Éva	több kategóriában egyéni első, csapatversenyben első helyet nyert.
Először hoztuk el a vándordíjat, a »Vasvirágot«.
1986-ban	Kruzslicz Ferenc
Németh Beáta
Horváth Katalin
Harkai Tibor	ismét elnyerte a vándordíjat, és több kategóriában az első helyezést.

1987. tavaszán az eddigi eredmények miatt meghívtak a Kunszentmártonban megrendezett kötészeti versenyre, amelyet a Virág- és Zöldégekért Egyesülete rendezett.

Horváth Katalin és Kruzslicz Ferenc ért el szép eredményt.

1987-ben	Horváth Katalin
Kruzslicz Ferenc
Ridetz Julianna
Varga Regina	csapata 16 csapat közül a 4. helyezést érte el Kecelen.
1988-ban	Rigler Gyöngyi
Kruzslicz Zsuzsa
Séllei Angelika	csapata szintén 4. helyezést ért el Kecelen.
1989-ben	Baglyas Ágnes
Deákfalvi Mónika
Mile Ilona
Pálfai Anikó	csapata ismét 4. helyezést ért el.

SAJTOS IMRÉNÉ szakkörvezető

Az iskola leghíresebb tanítványa

Őze Lajos

(Szentés, 1935. április 27. – Bp., 1984. október 21.)

színművész

Magyartanára, dr. Sári Ilona öszönzésére Tóka Ernő igazgató támogatásával jelentkezett a Színművészeti Főiskolára.

Pályáját Miskolcon kezdte, majd a Nemzeti Színház tagja lett. Kivételes jelenség volt a magyar színpadon, filmen, rádióban és televízióban.

Számunkra, szentesiek számára külön figyelmet érdemel Őze Lajos beszédhangállományának tájnyelvi sajátossága: a zárt e. Egyik méltatója azt írta: utánozhatatlan, ahogy Őze mondja: »Lehetetlen-séget kívánsz!«

A vidéki Magyarország nyelvi értékeit az ország első színpadán megszólaltató hang fájdalmasan korán némult el.

feljeli neve:

Őze Lajos

Anyakönyvi szám: A/19-1952

zülölési helye és ideje:

Szentés, 1935. április 27

fol és mikor végezte középiskolai tanulmányait: 1) T. osztály a meletti alt. rug. gimnáziumban 1949/50-ban, a 4. évben, ontdt a meletti középiskolában 1950/51-ben, 1951/52-ben.

Tantárgy	A tanuló				Érettségi v. képesítő osztályzata	A középiskola többi 4) tantárgyából elért eredménye		
	Ált. oszt.	Írásbeli	szóbeli	gyakorlati		Tantárgy	Oszt.	Érdemjegy
Magyar nyelv és irodalom	jó	jó	jó		jó	Orosz nyelv	III	jó
Történelem	jó		jó		jó	Gazdasági földrajz	T.	jó
Matematika	jó	elégsz.	korap.		korap.	Fizika	T.	jó
Növénytermelés	jó		korap.		korap.	Élelmezéstudomány	—	—
Állattenyésztés	jó		jó		jó	Kémia	T.	jó
Műveltség, üzemen	jó		jó		jó	Műveltség, gépian	III	jó
Műveltség, gyakorlat	jó			jó	jó	Gazd. növénytan	—	—
						Gazd. állattan	—	—
						Biológia	T.	jó
						Tanfnevelés	III	jó

Vizsgabizottság határozata: A meletti középiskola jót megítél. Feladat megvalósítását tanúsítja

Érdemjegyek: 1)

Őze Lajos érettségi anyakönyvi bejegyzése

A mi iskolánk

Az itt következő visszaemlékezéseket az iskola különböző időszakának tanulói írták. Az első visszaemlékező intézményünk kezdő évfolyamán tanult, az utolsó szerzők a most szakmunkásvizsgára készülő III. (kertész/zöldségtermesztő) osztály és az idei tanévben érettségiző IV. (dísznövénykertész) osztály tagjai.

Az öregdiákok hangvétele komoly, felelősségteljes, a mostaniaké könnyed, humoros, derűs.

Az írásoknak ez az íve is azt bizonyítja, hogy míg a tanítványok fölött telnek az évek, addig az iskola mindig fiatal marad.

Az iskola első éveit, a hajdani diákok életét, a tanítási rendet szeretném bemutatni.

A szentesi Bartha János Téli Gazdasági Iskola 1940 novemberében nyitotta meg kapuit 42 hallgató előtt. Az induló hallgatók között voltam én is. Ezt az iskolát a későbbi szóhasználatban ismert középparaszti fiatalok részére szervezték.

A bentlakásos tanítás novembertől áprilisig tartott. A nyári hónapokban saját családi gazdaságunkban dolgoztunk. Az iskola kétéves volt, befejezésekor »aranykalászos gazda« jelvény viselésére jogosított.

Tanáraink a nyár folyamán többször meglátogattak bennünket, ellenőrizték a kötelező naplók vezetését, igyekeztek megismerkedni a családi gazdasággal és szüleinkkel. A velünk történő elbeszélgetés során tanácsokkal láttak el bennünket.

Az iskolának kollégiuma is volt helyben (a második emeleten), a tanulók 2/3 része bent lakott szigorú felügyelet alatt. Az ellátás szerény térítés ellenében színvonalas volt.

Tantárgyaink a következők voltak:

Növényteremsztés:

figyelemmel főleg a Norfolkli négyes vetésforgóra,
Állattenyésztés: takarmány értékszámításra vetítve,
Kertészet: a gyümölcsstermesztést véve alapnak,
Üzemszervezés: fő súly a gazdaságosságon volt,
Magyar nyelv és irodalom:
az általános műveltség alapjának megtanítása,

Matematika: a szükséges mértani ismeretek elsajátítása.

Heti egy órában vallási és egészségügyi ismereteket oktattak. A kórárfonó-, bognármunka-tanfolyam délutánonként, és heti két alkalommal levante foglalkozás volt (katonai előképzés). Kötelező volt minden vasárnap templomba járni felekezetek szerint. Az egyensapka viselése szigorúan kötelező volt.

Az iskola munkarendjébe volt iktatva az önképzőkör működése is. Minden héten egyszer két órában a tanulók tartottak szabadelőadásokat, utána bíráltuk, osztályoztuk egymást. Számos nyilvános szereplésen vett részt az énekkarunk is. 1942 márciusában felutaztunk a Budapesti Mezőgazdasági Kiállításra, ismerkedtünk a fővárossal, voltunk többek között a Parlamentben is.

Évenként megtartottuk a Gazdászbalat, melyet nyitótáncsal kezdtünk, a bál fővédnöke a polgármester volt, színhelye pedig a színházterem.

Mindenkinek kötelező volt 2000 □-öl mintakertet létesíteni otthon, és a tanítás befejezésekor az abban termesztett növényekből kiállítást rendezni 2 négyzetméteren az iskola munkatermében, melyet októberben bírálóbizottság értékelt.

A tanítás színvonala az akkori követelményeknek és a mi gazdasági felépítésünknek megfelelő színvonalú volt.

Az itt tanultakból sokminden időszertű volt még a későbbi tanulmányaim során is.

Hadd gondoljak szeretettel egykori tanárainkra, akik már csak emlékezetünkben élnek:

Regele János igazgató, a növénytermesztés és üzemszervezés előadója,

Magyar László szaktanár, az állattenyésztés tanítója,

Rigó Lajos osztályfőnök, a humán tárgyak oktatója,

Matyó Sándor kertésztanár, főállásban városi főkertész.

Itt emlékezem meg a kisegítő oktatókról is, akik egészségügyi ismereteket, hittant, méhészetet tanítottak.

Az átszervezett mezőgazdaságban sokan vezető szerepet kaptak, az itt végzett gazdák közül többen továbbképezték magukat, és első számú vezetők lettek.

Az iskola mai tanulóinak javasolom, hogy nemzeti érzelmeik ébrentartása mellett legyenek olyan lelkes folytatói a szakmának, mint mi voltunk, és emlékezzenek erre az iskolára olyan szeretettel, mint mi, a régi diákok.

PINTÉR JÁNOS
ny. agronómus

Az iskola első évfolyamának bizonyítványa.

Az 1960-as évek elején befejeződött a mezőgazdaság kollektivizálása, s ezzel egyidőben kertült sor a mezőgazdasági iskolák korszerűsítésére is. A középkáderek képzése ebben az időszakban is aktuális kérdés volt.

Mi 1961-ben kezdtük meg Szentesen a mezőgazdasági technikumban tanulmányainkat. A technikum előtt működő szakiskolában, illetve az újonnan induló mezőgazdasági technikumban ugyanazok a tanárok oktattak. Tanáraink igyekeztek mind a humán, és reál, mind a szakmai tárgyakat elsajátíttatni velünk. Különösen fontosnak látszott ez a közismereti tárgyak esetében, hiszen az ország különböző helyeiről összejött tanulóváros nem azonos eséllyel indult. Más alapokkal jöttek faluról, és mással a városi iskolákból.

Olyan gyakorlati oktató tanárok tanították a gazdálkodás csinát-bíját, akik a tanulók példaképei lettek. Nem egyszer egy-egy diák azt mondta, hogy olyan ember szeretnék lenni a gazdálkodásban, aki ha fogatra ül, a lovat tudja hajtani, ha viszont traktorra, azt is el tudja vezetni, teljesen mindegy; milyen munkagép van az erőgép után.

A Kecskemétről hazaérkezett magyar-történelem szakos tanár – Bucsány György osztályfőnökünk mellett olyan nagyszerű szaktanáraink voltak, mint a növénytermesztésben Boros Gyula, Nánási Lajos és Vörös Imréné, az állattenyésztésben Kosztolányi Pál, Grécs György, Vörös Imre, a mezőgazdasági géptanban Véghelyi Károly, a kémia és gazdasági gyakorlatban Györgyi Antal. Matematikából Tóth János, dr. Gyürki György és Szabó Antal tanár urak oktattak bennünket, míg a testnevelés óráit Simon Tibor, Krám Lehel és Horváth László tartották.

A gazdálkodás gazdaságossági törvényszerűségeit oktató tantárgyat – az üzemszervezéstant Györök István igazgató úr tanította.

A technikumi képzés már abban az időben bevezette a nulladik órát. A hetórái kezdés a gyakorlati oktatások miatt szükségszerű volt. A hetente két alkalommal sorra kerülő gazdasági gyakorlat ismereteit a szentesi Tangazdaságban sajátítottuk el. Az első időkben fogattal, később traktorral, végül ponyvás teherautóval jártunk a gazdaság területére.

A gyakorlati oktatás kiegészült az ún. hetesi szolgálattal, ami azt jelentette, hogy voltunk borjászok, tehenészek, tyúkászok, takarmányosok, juhászok, magtárosok, fogatosok, tehát bepillantást nyerhet-

tünk azokba a munkakörökbe, amelyekben az iskola elvégzése után dolgoznunk kellett.

A hetesi szolgálat feladatainak teljesítésén túl el kellett sajátítanunk a távollétünkben tanult órai anyagot. Jelentenünk – arra hivatkozással, hogy hetesi szolgálatban voltunk – nem lehetett.

Minden tanévben öthetes összefüggő gyakorlaton vettünk részt, amelynek keretében részben nyári, részben őszi betakarítási feladatokat végeztünk. Ez az öthetes gyakorlat jelentette számunkra a nagyüzemi gazdálkodással való ismerkedést.

Itt kerültek felszínre a kisparaszti gazdálkodás és a szárnyait bontható nagyüzemi gazdálkodás kérdései, melyek részletkérdésekben már akkor ellentmondtak egymásnak.

A leendő technikus sokszor csupán annyit érzékelt, hogy a múltból a paraszti gazdálkodás tapasztalatait ránhagyó generáció és az újat képviselők milyen ellentmondásokba keveredtek.

Az elmélet és a gyakorlat közötti ellentmondást sokszor voltunk kénytelenek tapasztalni.

Egyik társunk az oklevél megszerzése után határszemen vett részt. A főagronómus megkérdezte tőle, amikor a cukorrépa prizmázását végezték, hogy mit szól hozzá. Ő azt mondta, hogy úgy tanulta: a cukorrépa közé szellőzőkürtőket kell helyezni, hogy a termés ne romoljon el.

A főagronómus azt mondta, hogy ez így van az elméletben, de másképp van a gyakorlatban. Itt szellőzőkürtőket nem alkalmazunk. . .

Egy-egy ilyen kijelentés után a kezdő szakember elgondolkozott, hogy hogyan dolgozzék. Amit elméletben megtanult, azt nagyon sokszor nem tudta a gyakorlatban alkalmazni. A gyakorlatban tapasztalt nagyvonalúság ellentmondott a korábbi nagybirtokrendszer precíz gazdálkodásának, s ez sokáig feloldhatatlan volt. Azt azonban nem lehet vitatni, hogy ezek a technikumok korszerű ismereteket nyújtottak, s olyan szakembereket képeztek, akik az akkor jelentkező gazdasági feladatokat meg tudták oldani, a kapott alapokkal a mai szakmai követelményeknek is megfeleltek. A jól bevált technikusképzést a későbbiekben azzal a felkiáltással szüntették meg, hogy technikus helyett szakmunkásra van a mezőgazdaságnak szüksége. Ez az intézkedés – szerintünk – az akkori oktatáspolitikai rendkívül elhibázott döntése volt. Utólag megítélve is így látjuk, mert a technikus volt az a középkáder, aki összekötő kapocs volt a gazdaság vezetői és a dolgozók között, s ilyenek képzésére később is szükség lehetett volna.

Visszatérve az iskolai életünkhöz, el kell mondanunk, hogy a nyári illetve az őszi gyakorlatok miatt hátrányban voltunk a város többi középiskolájának tanulóival szemben. Hiszen a gimnazistáknak és a közgazdasági technikumba járóknak nem volt előírva ilyen kötelező nyári munka, ennek következtében az ő vakációjuk hosszabb volt. Viszont mi a nyári gyakorlaton keresett pénzen minden évben szervezett osztálykirándulásokon vettünk részt. Így az osztály tanulói eljutottak olyan helyekre, ahol előtte még nem voltak. Sokan először akkor voltunk a Balatonon, akkor voltunk a Mátrában, illetve akkor látták először Sopront. A kirándulások szervezése Bucsány György osztályfőnökünk érdeme volt, aki személyes ismeretségével és a diákokkal való közvetlen jó kapcsolat megteremtésével biztosította, hogy a kirándulások mindannyiunk számára maradandó élményt nyújtsanak.

A négy év elvégzése után a hallgatók rendelkeztek olyan közismereti és szakmai ismeretanyaggal, amelynek birtokában nyugodtan jelentkezhetnek felsőoktatási intézményekbe, valamint a megszerzett középiskolai diplomával bármilyen gazdálkodási egységben eredményes munkát végezhetnek.

Úgy látjuk 25 -év távlatából visszatekintve; iskolánk teljesítette azt a feladatot, amely alapján bátran vállalhattuk a továbbtanulást, illetve magabiztosan, minden kisebbségi érzés nélkül mehetünk ki a mezőgazdaságba. A technikumban megkövetelt rend, fegyelem szigorúbb volt már akkor is, mint más iskolákban. Akkor diákszemmel nehezen teljesíthetőnek tűnt. Utólag megítélve azonban úgy látjuk, ez szükséges volt. Hiszen nagyon jól tudjuk, hogy a szeszélyes időjárásra, annak mezőgazdaságra gyakorolt negatív hatására itt a Kárpát-medencében mindig lehet számítani. Egyedül a mezőgazdász szakszerűen végzett, jól szervezett munkájával védhető ki vagy csökkenthető a természet által okozott kár.

Köszönjük iskolánknak, köszönjük tanárainknak, hogy gazdag útravalóval indítottak útnak bennünket.

Az 1965-ben végzett kollektíva nevében:

*Bónus József, Farkas László, Simon Zoltán és
Újréti Béla*

A szentesi Bartha János Kertészeti Szakközépiskolát 1968-ban ismertem meg, igaz, akkor még mezőgazdasági szakmunkásképzőnek hívták.

Hogy hogyan kerültem ebbe az iskolába? Az általános iskolában nagyon szerettem a biológiát, és mivel szüleim parasztemberek voltak, növények és állatok közelében nőttem fel. Nem akartam a természet-től elszakadni, ezért jelentkeztem dísznövénytermesztőnek.

Még egy másik oka is volt, hogy ide jelentkeztem. Egy évvel később születtem ugyanis ahhoz, hogy az itteni mezőgazdasági technikumba mehessek. Így a szakmunkásképzőben való továbbtanulás maradt. Osztálytársaim részben Szentes és környékéről valók voltak, részben pedig Békés megyeiek, akik az iskola kollégiumában laktak. Az iskola akkori létszáma nem volt túl nagy. Együtt jártunk az utolsó technikus osztállyal és az elsőként végzős szakmunkás évfolyammal.

A szakmunkások oktatása akkor két félévre osztódott. Volt egy iskolához kapcsolódó része, melyben öt hónapig az iskolában tanultunk elméletet és heti egy alkalommal gyakorlaton voltunk. A gyakorlat dísznövénytermesztési és géptan tárgyú volt. A másik félévben az üzemekhez kapcsolódó gyakorlaton vettünk részt. Ezt a gyakorlatot annál az üzemnél töltöttük, ahová szerződve voltunk. Ebben az oktatási formában a három évből gyakorlatilag csak másfél évet tartózkodtunk az iskolában.

Én nagyon szerettem ezt az iskolát, de azt hiszem, hogy az osztálytársaim is. Az osztályfőnököm, dr. Hrabovszki Pálné volt, aki sajnos, már nem él. Az óráin és a gyakorlatokon éradt belőle a szeretet irántunk és a szakma iránt is; (Azóta sem tudom elviselni a művirágot.) Igyekezett velünk is megszerettetni a virágkertészetet, a kertépítést, parkgondozást.

Gyakorlatra a városi kertészetbe jártunk, ennek volt feladata a parkfenntartás is. Az iskola a tanulókkal sokat segített ezekben a munkákban. A Kurca-parti sétányt is mi ültettük be 1970-ben növényekkel. Kár, hogy ennek nagy része tönkrement.

Említettem, hogy sokszor dolgoztunk a városban is. Többek között az iskola és a rendőrség környékét is mi tartottuk rendben. Egy alkalommal, a ballagáskor a virág nem volt elég a díszítéshez, ezért a mi osztályunkból néhány lány a világ legtermészetesebb dolganak tartotta, hogy a legközelebbi helyről virágot szedjen. A legközelebbi hely pedig a rendőrség előtti rózsaagy volt, amit úgyis mindig mi tartottunk rend-

ben. A reendőrök a rózsaszedést nem túl jó szemmel nézték, és a lányokat »bekísérték«, majd telefonáltak osztályfőnökünknek, hogy menjen át a virágszedő lányaiért. Ebből az esetből is látszik, hogy *mi mennyire szerettük a szakmánkat*, meg a virágokat.

Az ilyen apró epizódoktól eltekintve komoly munkát végeztünk a gyakorlatokon és a tanulásban egyaránt. Az osztályunk jó közösség volt. Nálunk, ha valaki halkszavú dorgálást kapott, vagy rossz jegyet szerzett, azt mindenki nagyon szégyellte. A szakmunkásvizsgán jó osztályeredménnyel végeztünk. 1971-ben, amikor mi szakmunkásvizsgát tettünk, ősszel indult egy új oktatás, a Bajai Kertészeti Szakközépiskola kihelyezett levelező tagozatán, ez újabb négy év tanulást jelentett a munka mellett, az azt elvégezni szándékozóknak. Az osztályunkból sokan, – főleg a helyben lakók – örültünk ennek a lehetőségnek, és sikeresen le is érettségiztünk. Többségünk szakmunkásként, magánkertészként, vagy technikusként ma is a szakmában dolgozik.

Deákné Szarvas Anna

1979 tavaszán léptem át először a Szentesi Mezőgazdasági Szakmunkásképző Intézet és Szakközépiskola kapuját.

A férőhely kevés volt, a túljelentkezés háromszoros, ezért komoly felvételi vizsgát kellett tennünk.

Szeptemberben az osztályunk létszáma 30 fő felett volt. Sokévi szünet után mi voltunk az első évfolyam, akik négy év után érettségi bizonyítványt is kaptak. A szakmunkástanulók ellenszenvét ki is vívtuk ezzel.

Az országban csak három helyen működött ilyen dísznövénykertészeket képző szakközépiskola: Budapesten, Szombathelyen és Szentesen.

Mi azt hittük, hogy itt fenéig tejföl minden, de hamar rá kellett döbbernünk: bizony meg kell fogni a »kapa nyelét.«

Az első gyakorlati foglalkozás témája trágyahordás és terítés volt. Sokan válaszázt elé kerültünk: akarunk kertészek lenni, vagy valami más pálya után nézünk. Az osztály létszáma ekkor kezdett csökkenni.

A leánykollégium akkor is az iskola második emeletén volt Gulyás Magdus néni irányításával. Ő vigyázott leányaink erkölcsöire.

A négy év folyamán elég sok borsot törtünk tanáraink orra alá, de a mi drága osztályfőnöknőnk, dr. Hrabovszki Pálné mindig elsimította a dolgainkat. Sajnos, ő már nincs közöttünk. Sokat köszönhetünk neki szakmai szempontból is, és emberileg is. Én személy szerint különösen, mert az ő tanácsára helyezkedtem el a Termál Tsz virágüzletében, s ezt nem bántam meg. Diákkoromból el sem tudtam képzelni, hogy virágboltos legyek és lám, azóta is itt dolgozom. Megszerettem ezt a munkaterületet.

A gyakorlati oktatás sokoldalú volt, bár mi lányok »szenvetünk« a géptan miatt. A T-4K traktor szétszerelése még úgy-ahogy ment, de az összerakása már gondokat okozott. A gyakorlókertünk Dónáton és Ilonaparton volt. Jártunk nyári gyakorlaton a szombathelyi Kertész TSz-ben, Dánszentmiklóson, és dolgoztunk elég sokat a szentesi Termál TSz-ben is.

Akkor még nem volt tornaterme az iskolának, ezért testnevelési órákra a Pollák Antal Erőszármú Szakközépiskolába jártunk át. Nekünk, lányoknak jó is volt ez, mert alkalmunk volt megismerkedni az ottani fiúkkal.

Számunkra gyorsan eltelt a négy év, és úgy érezzük, hogy eredményesen. A továbbtanulásra jelentkezők nagyrészt felvették a főiskolára. Magam is elmondhatom, hogy jó alapokat nyújtott ez az iskola. Azóta elvégeztem a technikusminősítő tanfolyamot, és ott már nem igen kaptam újat a szakmai ismeretekben.

Úgy érzem, helyes döntés volt, amikor ebbe az iskolába jelentkeztem. Hiszem, hogy a volt osztálytársaim véleménye is hasonló.

Feketéné Csonka Edit
kertésztechnikus

Számunkra e könyv megjelenése az első pillanattól kezdve szép és jó kezdeményezésnek tűnt, pedig akkor még nem is tudhattuk, hogy a mű mit foglal magában iskolánk múltjából. De az az érzés, hogy ebbe a múltba már mi is beletartozunk, csodálattal töltött el bennünket, hisz aki tíz év múlva olvassa e könyvet, az már úgy fog megismerni bennünket, hogy az akkori diákok – kik az iskola öreg falai között tanultak, – hogyan válekedtek az intézmény oktatási formáiról, az ott dolgozó tanárokról és környezetükről.

Amikor az első tanévünk kezdetekor beléptünk az iskola kapuján, meglepett bennünket az a kedvesség és az a megértés, amit a tanáraink tanúsítottak irántunk. Nekünk mintegy megnyugvást és reményt adott, amiből tanulmányaink egész ideje alatt merithetünk. Megismertük osztályfőnökünket, Bottyánné Tóth Ildikót, ki jobban-rosszban kitartott mellettünk, aki másokkal szemben megvédett bennünket, s jó közösséget próbált faragni belőlünk. Azzal buzdított bennünket, hogy az eddigi »MEZGÉS« osztályok mind összetartók voltak. Ez a próbálkozás több-kevesebb sikerrel járt, mert azt soha nem mondta, hogy reménytelen esetek volnánk. Mi csak három évig koptattuk iskolánk padjait, s ez idő alatt osztályunk létszáma mintegy méhkashoz hasonlóan hol nőtt, hol pedig csökkent. Hol szétválasztottak bennünket, hol meg más osztályt csatoltak hozzánk. Így a mi osztályunk a második évtől kezdhette formálni közös életét.

Szaktanáraink közül említésre méltó dr. Rideg Erzsébet, ki híres szigorával próbálta belénk sajtolni a zöldségtermesztés csinját-bínját. A gépek világába kalauzolta osztályunkat Szabics Imre tanár úr, aki bár néha falra hányt borsónak érezte magyarázatát, mi mégis eredményt találtuk. A gyümölcstermesztés, a szőlészet és borászat tudományát dr. Csikai Miklósnétól sajátítottuk el. Az ő munkáját a gyakorlatban Bolla Sándor tanár úr egészítette ki. A munkavédelmi előírásokat és szabályokat mindig nagy lendülettel tárta elénk Köröndi Péter. A fizika rejtelseibe Bottyán István vezetett be bennünket. A matematika órák a mértantól, a számok világától voltak izgalmasak. Az első évben Mencser Sándor, a másik két évben Szeleczkeiné Nagy Éva volt a matek tanárunk. Megemlíthetjük még a közismert Udvardi István tanár úr izgalommal teli KRESZ óráit is.

Egy-egy testnevelési óra az erőfejlesztés és a békázások utáni fáradt táromlygással telt el. Ezeket Brunner Ferenc tanár úr és felesége, Kati néni vezényelte. Mindezt követte egy kis nyugalom a magyaróra szigeten, ahol is Lászlóné Varga Zsuzsanna bűvös előadását figyeltük.

Gyakorlataink sokszínűek voltak. Jártunk az ország különböző pontjain, hol sok tapasztalatot, tudást gyűjtöttünk. Legtöbb időt az iskola által fenntartott gyakorlókertben töltöttünk, mely Zsuzsika néni okításától és Mácsai Lajos bácsi zsörtölődéseitől volt életvidám. Gyakorlatvezetőink az elméletben tanultakat gyakorlatban mutatták meg. Eleinte ez még csak kapálásban, illetve gyomlálásban nyilvánult meg, amiért sokat bosszankodtunk. De miután már szaktudást igénylő munkába is beavattak bennünket, és számítottak ránk, egyre jobban éreztük, hogy kertészek vagyunk.

Deákné Szarvas Annát szigorúságáról, munkaszeretetéről ismertük meg. Turzáné Visy Enikő szakmai hozzáértésével, világos magyarázatával okított bennünket. Köröndi Péter és Udvardi tanár urak a géppark és a gépek megismertetésével töltötték el gyakorlataink egy részét. Szécsényi István a fiúk kedveltjévé vált, amiért megtanította őket az erőgépekkel való közlekedésre.

A három év alatt sok tudást sajátíthattunk el, így hát bátran, nyugodt lélekkel lépünk ki az iskola kapuján, hogy magunk is a mezőgazdaság munkásai legyünk.

A III. zöldségtermesztő osztály nevében:
MAKAI MÓNIKA és KIRÁLY ILDIKÓ

Iskolánap 1989 őszén

Iskolánk történetében először kerül sor arra, hogy az egykori és a most itt tanuló diákok megörökölték emlékeiket.

Nagy megtiszteltetés számunkra, hogy az 50. tanév végzős dísznövénykertész osztálya nevében mi is írhatunk néhány sort középiskolás éveink élményeiről, nehézségeiről, tapasztalatairól.

Mint érettségi előtt álló diákoknak, sokszor eszünkbe jut az első nap, amikor majd félszázan betódultunk az iskola legnagyobb termébe, és a tettvágytól fűtve néztünk az első tanév elé. Az elsős éveinket az akkori Mikulás-estre írt osztályindulóban örököltük meg.

*Megérkeztünk a suliba
Ó, jaj de nagyszerű.
Negyvenketten nyüzsgünk bolyban,
Mint a bajban a tetű.*

*Röhögünk, de nem tanulunk,
Kiakasztjuk a tanárt,
Mérgében már krétát dobál,
Haját tépi, s kiabál.*

*Hollári, hollabó hollária-ria-ria
Hollária hó.*

*A koleszban nagy rumli van,
mint egy földrengés után.
Minden cuccunk szana-széjjel,
Kapjuk is a leszidást.*

*Reggelizni későn megyünk,
nem is bánjuk annyira.
Finom kaja, mégis kevés,
Kiabálunk miatta.*

*Hollári, hollabó hollária-ria-ria
Hollária hó.*

*A fizikát s a matekot
Nem csípjük mi sehoggye.
Így vagyunk a többivel is,
S a szünetek rövidek.*

*Magyar órán mindig alszunk,
Unjuk már a sok dumát,
Antigonét félredobjuk,
Olvassunk most krimi már.*

Hollári, hollabó hollária-ria-ria
Hollária hó.

Töri, biosz és kémia
Nagyon sok a dolgozat.
Puskázni is alig lehet,
S beírjuk a kampókat.

Éghajlattan mindig tiszta
Úgy értve, hogy figyelünk.
Moccanni is alig merünk,
Lebarapják a fejünk.

Hollári, hollabó hollária-ria-ria
Hollária hó.

Tesi órán a nagy medve
Kiadja a parancsot,
bogy a pályán 10X 20X
Guggolásba ugorjunk.

Orosz órán a ragozás
Könyökünkön jön már ki:
Hímnem, nőnem, semlegesnem,
Nem tudjuk megjegyezni.

Hollári, hollabó hollária-ria-ria
Hollária hó.

Érettségi négy év múlva
Reméljük, hogy sikerül,
Aztán mind a 42-en
A világba kimegyünk.

Reméljük, hogy tetszett dalunk,
Mi csak igazat írtunk,
S bogyba jövőre is írunk,
Hallgassák meg új dalunk.

Hollári, hollabó hollária-ria-ria
Hollária hó.

Mielőtt ide kerültünk, a szakmának csak a szép oldalait, a virág-boltok üde színfoltjait, a parkok szép pázsitját ismertük. A gyakorlatokon azonban a környék, sőt az ország távolabbi részeiben lévő üzemeibe is ellátogattunk. Ezeknek többsége sajnós, igen korszerűtlen állapotban van. Ekkor találkoztunk a kertészet árnyoldalaival is. Rögtön a gyulai gyakorlaton megismerkedhettünk a kékszemű cigányasz-

szonnyal, aki hangerejét nem kímélve biztatott a munkára, ami nem volt más, mint a »nagy szakmai tudást« igénylő kapálás... kapálás... kapálás...

Emellett persze voltak olyan gyakorlataink is, ahol valóban szükség volt bizonyos mértékű szakmai tudásra. Így Szombathelyen, ahol az ország egyik legkorszerűbb kertészetében dolgozhattunk. Itt a délutáni szabadidőnk teljes egészében arra fordítódott, hogy erőnkön és türelmünkön felül megismerjük Szombathely és környékének arborétumait és kiültetett növényanyagát. Ha ez a megismerés nem sikerült maradéktalanul – kivételesen belátjuk, hogy az nem Töröcsik tanárnő, hanem kizárólag a mi felfogóképességünk hibája.

A szakmai gyakorlatok nagy részét azonban a Szentés határában elterülő GYAKORLÓKERTBEN töltöttük, ahol az évek folyamán az általunk nagyrabecsült és szeretett Zsuzsika néni jóvoltából mindenkinek jutott a jólismert hangerejű bírálatból. Pedig »bűnünket« mindenki megértheti, hiszen kit ne csalogatna a málnabokor vagy a fán érő gyümölcs.

Azonban nemcsak a gyakorlatok voltak ilyen derűs hangulatúak, hanem az elméleti órák is.

Orosz óra. Első osztályban Bottyánné Tóth Ildikó tanárnő próbálta belénk sulykolni – kevés sikerrel – az orosz nyelvet. Bár próbálkozását egy év után feladta, mégis könnyes szemekkel távozott az osztályból, – igaz, ezek nem a meghatottság könnyei voltak. A következő két évre váltotta őt fel az orosz tanításban megőszült, ennek ellenére töretlen lendületű Kerekesné Valika néni. Azonban ő is »kidőlt«. Most, az utolsó évben a fiatal Pipis Ágnes tanárnő vállalkozott a lehetetlenre, elődei példájából nem okulva.

A géptan órák eseménytelenségéről, a zöldségajtatás órák feszültségéről, a munkavédelmek szórakoztató voltáról, a fizika órák vérengzéséről Szabics Imre, dr. Rideg Erzsébet, Köröndi Péter és Deli Pálné gondoskodott. A számok világába osztályfőnökünk, Bottyán István tanár úr vezetett be. Hogy a négy év alatt ilyen jó közösséggé váltunk, neki köszönhetjük.

A biológia órákról, azok hangulatáról Pestiné tanárnő nekünk már-már közhelynek tűnő mondásai adnak jellemzést.

»...Vigan meggyünk tönkre...«

»...Csemeték, érdeklődöm...«

»...Lesz ez még így se...«

»...Nem vergődünk, picike...«

A történelem tanulása folyamán a szaktanárok széles skálájával ismerkedtünk meg. A fiatal, temperamentumos Cseh Mónikával, az orosz órákról már ismert Bottyánné Tóth Ildikóval és a »MEZGÉ«-nél »vendégmunkásként« dolgozó Mátéffy Zoltán tanár úrral.

Bár gondolatainkat humorosan írtuk le, reméljük, hogy tanáraink ezt nem veszik sértésnek, hisz tudjuk jól, hogy odafigyelésük, gondoskodásuk nélkül nem tudnánk egész emberként helytállni a családban és a munkahelyünkön.

A IV. dísznövénykertész osztály nevében:

(leendő dr.) CZENE ZSOLT, GYURICZA CSABA és
SIPOS VIRÁG KATALIN

Jól sikerült iskolanap a Tisza-parton

*Az iskola első évfolyamának tanulói az 1940-41. és az 1941-42.
tanévben*

Név	Lakhely	Megjegyzés
1. Téli Antal	Kistőke	
2. Daróczay István	Öcsöd	
3. Téli János	Kiskirályság	
4. ifj. Öze Lajos	Dónát	
5. Sarkadi N. Sándor	Fábiánsebestyén	
6. Török Kálmán	Szentes	
7. Berecz Imre	Fábiánsebestyén	
8. Czakó Imre	Szentes	
9. B. Kovács Sándor	Szelevény	
10. Szilasi Sándor	Nagyszénás	
11. Pataki József	Szentes	
12. Székely Antal	Szentes	
13. Aponyi Lajos	Öcsöd	
14. Horváth Lajos	Szentetornya	
15. Koncz József	Szentes	
	Meghalt 1941. VI. 5-én.	
16. Koncz János	Szentes	
17. Barna Mihály	Mindszent	
18. Vági András	Orosháza	
19. Czikora Gyula	Orosháza	
	Kimaradt. Katonai szolgálatot teljesít.	
20. Nagy Kovács Lajos	Kistőke	
21. Dömsödi Mihály	Nagytóke	
22. Piti István	Lapistó	
23. Molnár László	Szentes	
24. László Sándor	Fábiánsebestyén	
25. Gera János	Nagykirályság	
26. Zsiros Mihály	Medgyesegyháza	
27. Baranyai Béla	Orosháza	
28. Gulyás János	Kaján	
29. Sárközi Ferenc	Szentlászló	

Név	Lakhely	Megjegyzés
30. Pintér János	Derekegyházi oldal	
31. Mecs Balogh Imre	Kistőke	
32. Bodor Imre	Magyartés	Kimaradt. Katonai szolgálatot teljesít.
33. Tóth János	Szegvár	
34. Ambrus János	Mindszent	
35. Korom István	Mindszent	Kimaradt. Szarvasi tanintézet-be ment.
36. Géczi György	Fábiánsebestyén	
37. Füsti M. Antal	Nagykirályság	
38. Ferenczi István	Mindszent	Kimaradt, családi okok miatt.
39. Kovács István	Szegvár	
40. Dancsó Imre	Derekegyházi oldal	
41. Bodor Sándor	Lapistó	
42. Kiss Illés	Mindszent	
43. Chovanyecz János	Nagybánhegyes	Kimaradt, megnősült.
44. Kispál Illés	Szegvár	
45. id. Őze Lajos	Dónát	
46. Józsa Károly	Nagynyomás	
47. Németh János	Szentetornya	
48. Gémes Dezső	Szegvár	
49. Rúzsa Molnár Antal	Dónát	
50. Bartha Imre	Alsórét	
51. Janó Kálmán	Vekerzug	
52. Becsei László	Királyság	
53. Kunos János	Szentes, Fábiánsebestyén	
54. Molnár Sándor	Gádoros	
55. G. Vigh József	Szegvár	Kimaradt, katonai szolgálatra bevonult.
56. Hadházy Balázs	Medgyesegyháza	
57. Mocsári András	Medgyesegyháza	
58. Fejes János	Nagybánhegyes	

Név	Lakhely	Megjegyzés
59. Pap László	Lapistó	
60. Félix János	Nagybánhegyes	
61. Csatlós Imre	Pusztatottlaka	
62. Vecseri Ferenc	Szentes	
	Kimaradt.	
63. Kiveszki András	Nagybánhegyes	
64. Sín József	Nagybánhegyes	
	Kimaradt, katonai szolgálatot teljesít.	
65. Rúzs Molnár István	Dónát	
66. Piti János	Vekerzug	
67. Herczegh Imre	Hódmezővásárhely	
	Kimaradt, az újvidéki középfi. tanintézetbe ment.	
68. Gulyás András	Medgyesegyháza	
69. Vérten István	Kistőke	
	Kimaradt, katonai szolgálatot teljesít.	
70. Gránic Antal	Fertő	
71. D. Kiss Dezső	Öcsöd	
72. Daróczy Sándor	Öcsöd	
73. Szilágyi Imre	Nagytőke	
74. Szőke Lajos	Nagykirályság	
75. Budai János	Majláthfalva	
76. P. Nagy János	Kunszentmárton	
77. Székesi Balázs	Szentes	
	Kimaradt.	
78. Szabó Sándor	Kunszentmárton	
79. László Lajos	Külsőecser	
80. Fábián Nagy Jenő	Fábiánsebestyén	
81. Pataki István	Kaján	
	Kimaradt, katonai szolgálatot teljesít.	
82. Duhaj Gyula	Kiskirályság	
83. Pásztor Károly	Nagymágocs	
84. Kürti Szabó Sándor	Fábiánsebestyén	

Kimutatás a végzős osztályok létszámáról

<i>Tanév</i>	<i>Létszám</i>
1941-50	100 (becsült adat)
1951-52	48
1952-53	32
1953-54	35
1954-55	38
1955-56	38
1956-57	34
1957-58	25
1958-59	38
1959-60	30
1960-61	38
1961-62	54
1962-63	53
1963-64	25
1964-65	38
1965-66	21
1966-67	26
1967-68	24
1968-69	19
1969-70	53
1970-71	47
1971-72	66
1972-73	21
1973-74	46
1974-75	34
1975-76	32
1976-77	51
1977-78	44
1978-79	33
1979-80	32
1980-81	29
1981-82	19
1982-83	48
1983-84	41
1984-85	51
1985-86	39
1986-87	42
1987-88	48
1988-89	44
1989-90	46

Az 1989/90. tanévben végzettek

1. IV. dísznövénykertész osztály

(szakmai száma: 1701)

Név	Lakhely
1. Baglyas Ágnes	Rácalmás
2. Csányi Zoltán	Kiskunfélegyháza
3. Deákfalvi Mónika	Jánoshalma
4. Domonkos Angéla	Rúzsa
5. Futaki Zsolt	Békés
6. Gálek Orsolya	Orosháza
7. Haklik József	Orosháza
8. Horváth Gábor Csaba	Hunya
9. Horváth Szabolcs	Csongrád
10. Huber Ágnes	Szeged
11. Kása Gabriella	Kecskemét
12. Mile Ilona	Püspökladány
13. Nagy Henrietta	Kecskemét
14. Nagy Ildikó	Mezőtúr
15. Nagy Zsolt	Szentes
16. Palásti Gábor	Csongrád
17. Pálfi Anikó	Orosháza
18. Papp László	Nagybánhegyes
19. Sándor Mónika	Szeged
20. Szalai Erika	Szentes
21. Tari Ilona	Sándorfalva
22. Tóbiás Judit	Szekszárd
23. Tóth Anikó	Sándorfalva
24. Varga Aladár	Szentes
25. Zugor László	Kunszentmiklós

2. III. kertész (zöldségtermesztő) osztály

(szakmai száma: 1705-2)

Név	Lakhely
1. Bakulya Gabriella	Szarvas
2. Baergothia Mafuza	Budapest
3. Bánfi Sándor	Hódmezővásárhely
4. Dózsa Györgyi	Csongrád

Név	Lakhely
5. Fejes Zsolt	Hódmezővásárhely
6. Gergely Csaba	Szentes
7. Jójárt Gyöngyi	Csengele
8. Kaczor Anna	Mindszent
9. Kajtár Attila	Szentes
10. Kmotricza Margit	Csabacsüd
11. Kopasz Tímea	Szeged
12. Koszt Zoltán	Szentes
13. Kovács Karola	Kunszentmárton
14. Krajcsovics Ildikó	Szarvas
15. Lengyel Ferenc	Székkutas
16. Magony Ildikó	Hódmezővásárhely
17. Mészáros Erik	Földeák
18. Rákóczi Ildikó	Szentes
19. Szabó Balázs	Cserkeszőlő
20. Varga Róbert	Szentes
21. Vida Mihály	Szegvár

3. *III. baromfihúsfeldolgozó osztály*

(a szegedi Fodor József élelmiszeripari szakmunkásképző intézet
kihelyezett tagozata – szakmai száma: 1914-1)

Név	Lakhely
1. Benkő Pál	Szentes
2. Drahota Sz. Andrea	Szentes
3. Fazekas Julianna	Fábiánsebestyén
4. Kecse N. Erzsébet	Nagymágocs
5. Kozák Borbála	Szentes
6. Orosz Ibolya	Szentes
7. Sipos Klára	Szentes
8. Varga Ilona	Szentes
9. Vigh Judit	Szentes
10. Vizi Edit	Nagytőke

Az 1990/91. jubileumi tanév tanulói

I./dísznövénykertész osztály

osztályfőnk: Szabics Imre

Adamik Viktória, Barta Edit, Baksa Attila, Bubori Mónika, Bugyi Krisztina, Bujdosó Géza, Dobsa Annamária, Dudás Mónika, Erdei Sándor, Gál Éva, Gila Hajnalka, Góg Aranka, Gulyás Gabriella, Kocsispéter Rita, Kovács Anita, Kovácsik Edit, Koller Nándor, Ladányi Erika, Lestyán Goda Anita, Máté Árpád, Miklós Ágnes, Molnár Judit, Orbán László, Pintér Beáta, Savanya Ágnes, Sellei Angelika, Sipos Éva, Szarka Bernadett, Szász Gábor, Szepesi Gabriella, Szőke Livia, Töröcsik Izabella, Török Henriett, Valkai Edit, Vízhányó Éva.

II./dísznövénykertész osztály

osztályfőnök: Sajtos Imréné

Benkó Mónika, Bozó Ágnes, Börcsök Tímea, Dicső Mónika, Elek Andrea, Erki-Szabó Judit, Fábri Zoltán Balázs, Garáz Andrea, Hajnal Katalin, Horváth Attila, Horváth György, Kapus Katalin, Kérdő Julianna Gabriella, Király Tibor János, Kovács Marianna, Kovácsik Veronika, Lajos Ágnes, Lipták Katalin, Maróti Rózsa, Mészáros Rózsa, Molnár Irén, Oláh Krisztián Tamás, Palásti László, Paróczai Sándor Zsolt, Pótári Mihály Zsolt, Sós Anna, Szondi Béla István, Tarsoly Nóra Anikó, Tóth Erika Mónika, Tremmel Ferenc, Varga Gabriella Pálma, Zsiga Mónika.

III./dísznövénykertész osztály

osztályfőnök: dr. Pesti Miklósné

Árki Henrietta, Balog László, Balogh Orsolya Mária, Berta Ágnes, Bertók Karolina, Borsos László, Borza Tímea Mária, Czinege Csaba, Csordás Katalin, Demcsák Mónika Judit, Erdős Ilona, Filkus Zsuzsanna, Hajdú Anikó, Hegyi Erika, Imre Éva, Kádár Zsuzsanna, Kis Gábor Albert, Kis-Hajdú Sándor, Kócsó Péter Szabolcs, Kókai Ágota, Kun Judit, Lippai Szilvia, Mizere Angéla, Nyerges Gábor, Oczot Krisztina, Oláh Hajnalka, Pap Edit, Remzső Anikó, Sándor Olga, Szalóki Tímea Pálma, Túri Zsuzsanna.

IV./dísznövénykertész osztály

osztályfőnök: Bottyán István

Árvai Erika, Balla Andrea, Berkecz Katalin, Bokor Tibor, Börös Andrea, Bukta Gizella, Czene Zsolt, Budás Margit, Faragó Róbert, Fehér Anasztázia Fehér Csaba Lajos, Gombos Rita, Gyuricza Csaba, Hegedűs Csaba, Illés Nóra Enikő, Keller Ferenc, Kisdi László, Kiss

Péter Ferenc, Kovács Anikó, Kovács Mariann, Kovács Richárd, Madaras Boglárka, Major Éva, Makádi Margit, Meszlényi Gábor, Meszlényi György, Mucsi Éva, Papp Anett, Patkós Magdolna, Pintér Szabolcs, Plesovszky Ildikó, Sebők Attila, Sipos Virág Katalin, Szörfi Mária, Takács Katalin, Török Tibor, Vecsernyés Zoltán, Vigh Sándor, Virók Viktor.

I./általános kertész osztály osztályfőnök: Lászlóné Varga Zsuzsanna

Bakó Gábor, Baranyi Henriett, Baranyi Imre, Baráth József, Bese Zsuzsanna, Bogos Helga, Dezső Ildikó, Dési Tünde, Farkas Katalin, Fülöp Ildikó, Gergely Katalin, Gyóllai Mátyás, Hézer Tünde, Horváth Rita, Ivánka-Tóth Judit, Juhász Ildikó, Kiss Katalin, Kiss Szilvia, Komáromi Szilvia, Kozák Gábor, Laczkó Zoltán, Ladányi Zoltán, Lázár Szilvia, Lehner István, Magyar Melinda, Nagy Edina, Nagy Pál, Palásti Mónika, Petróczki Anikó, Ravasz Ildikó, Révész Krisztián, Sipos Norbert, Szabó Zoltán, Szántó Zoltán, Szele Ágnes, Szernyi Péter, Tandari Éva, Tordai Tünde, Töröcsik Judit, Vizi Éva.

II./általános kertész osztály osztályfőnök: Dr. Rideg Erzsébet

Aszalai Ágnes, Buleca Csaba, Deák Gábor, Erdődi Barbara, Farkas Antónia, Fazekas János, Gyenes Gyöngyvér, Hegedűs Csaba, Hódi Imre, Kiss Amarilla Éva, Kiss Gabriella, Lénárt István, Mácsai Imre, Molnár Anita, Molnár Zsuzsanna, Nagy Gábor Zoltán, Németi Csaba István, Pusztai Csaba, Putyora Imre, Süli Mária, Szenczi Zsuzsanna, Szőke Zoltán, Téglá Zsolt Béla, Téli Zsuzsanna Judit, Török Gyöngyi, Zsemberi Éva Edina.

III./általános kertész osztály osztályfőnök: Brunner Ferencné

Barna Péter, Bella Ferenc, Bódi Katalin, Csala Andrea, Fekete Éva, Gáspár Attila, Gombos Zsolt, Héri Ágnes, Kacziba Piroska, Kézsmárki Zsolt, Kovács Antal, Lázár Csilla, Lőrincz Gergely, Magda Valéria, Mihály Zsolt, Misik Tamás, Orosz Marianna, Papp Attila, Rózsa Szilvia, Szabados Alida, Sztanó László, Tardy Karina, Tóth Sándor, Vári Helga.

I./kertész/zöldségtermesztő osztály osztályfőnök: Turzáné Visy Enikő

Arató Csanád, Árvai Katalin, Babovka Gabriella, Bagi Zsolt, Balga Zoltán, Bozó Tünde, Brlász Mónika, Csontos Piroska, Csordás Csaba, Daru Krisztián, Deák Márta, Gál Anna, Ginczinger Ildikó, Harasztí Márta, Horváth László, Ivanov István, Jéri Szilvia, Kajutha Éva, Kocsi Krisztina, Kovács Magdolna, Kovács Zsuzsanna, Köcsdi János, Kövesi Éva, Magyar Renáta, Mészáros Éva, Mészáros Mária,

Molnár Anikó, Nagy-György Csilla, Pauli Zsolt, Rakity Noémi, Romfa Zoltán, Sári Szabolcs, Seres Mária, Simon Mónika, Somogyi Katalin, Szebegyinszki Zsolt, Szircsák Mónika, Szöllősi Zsuzsanna, Szöllőssy Gilbert, Sztraka Andrea, Templom Zsuzsanna, Tunyogi Annamária, Tutrai Szilvia, Varga Ágnes, Varga Zoltán, Zagyva Terézia, Zana Mária.

II./kertész/zöldségtermesztő osztály osztályfőnök: Mencser Sándor

Aracsi Judit, Balga Krisztina, Bertus Pál, Béni Katalin, Biácsi Krisztián, Blázsik Julianna, Bodrogi Mihály, Csorba Erzsébet, Dezső Szilvia, Gere Ildikó, Igriczai István, Jáksó Mihály, Kaiser Rudolf, Kovács Zoltán, Lénárt Zoltán, Matuszka Nóra, Molnár Tímea, Nánási Edina, Orosz Zsuzsanna, Otlokán Zita, Pataki Gyárfás, Rácz Szilvia, Tábit Tibor, Teleki Péter, Udvardi Tibor, Ugrai Tamás, Varga Katalin, Varga Krisztina, Varga Zoltán, Varró Erika.

III./kertész/zöldségtermesztő osztály osztályfőnök:
Bottyánné Tóth Ildikó

Antalfi Imre, Bánfi Irén, Bodó Katalin, Boldog Andrea, Bugyi Eszter, Deák Erika, Gajda Gizella, Gál László, Gyöngyi József, Kelemen Gábor, Király Ildikó, Kiss András, Kovács Laura, Kozma Mihály, Lázár Csanád, Makai Mónika, Mező Gabriella, Nagy Péter, Pap Imre, Rácz Sándor, Schupkégel Mihály, Szabados-Tóth Tünde, Szűcs Magdolna, Tomecz László, Varga Attila, Weisz Attila, Zana Norbert, Zsingor Gyula.

II./baromfihúsfeldolgozó osztály osztályfőnök: Mencser Sándor

Berkecz Zsuzsanna, Csenki Sándor, Fenyvesi Katalin, Kollár Gyöngyi, Lovas Szilvia, Péter Szabó Mónika, Simon Ernő, Sipos Eszter, Tóth Mária.

III./baromfihúsfeldolgozó osztály osztályfőnök: Deli Pálné

Bede Erzsébet, Györgyi László, Jenei Beatrix, Kupeczik Csaba, Mencser Ibolya, Réffi Ildikó, Szabó Tünde, Szőke Erika, Sztorjka Ferenc, Vas Imre.

Mellékletek

Óra és munkarend.

a szentesi m. kir. Bartha János tölgyes iskola felső évfolyamán az 1943-44 tanévben

Óra	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Sombat	Vasárnap
6 ³⁰				Felkelés			Felkelés
6 ³⁰ - 7				Mosakodás-öltözködés			Felkelés
7 - 7 ³⁰				Reggeli-torna			7 ³⁰ - 8 ³⁰
7 ³⁰ - 8				Reggelizés			Reggeli
8-9	Állattany. Kovács A.	Üremtan Berecz F.	Állattany. Kovács A.	Üremtan Berecz F.	Növényterm. Kovács F.	Állattany. Kovács A.	
9-10	Áll. tudn.v. Kovács A.	Goldmértan Kovács A.	Áll. tudn.v. Kovács A.	Állattany. Kovács A.	Magyar Kovács F.	Magyar Kovács F.	Isztván
10-11	Növényterm. Kovács F.	Goldmértan Kovács A.	Növényterm. Kovács A.	Állattany. Kovács A.	Földmiv. Kovács F.	Üremtan Berecz F.	Isztván
11-12	Ének Berecz F.	Állattany. Kovács A.	Kisgardasv. Kovács A.	Egészsegtan Kovács A.	Földmiv. Kovács F.	Ígyisagi Kovács F.	Isztván
12-13	Növényterm. gy. Kovács F.	Földmiv. Kovács A.	Hitman Kovács A.	Ének Kovács F.	Állattany Kovács A.	gardakörny. Kovács F.	
13-14							
14-15	Hári ipar Kovács F.	Sabad d. u.	Hári ipar Kovács F.	Háziipar Kovács F.	Háziipar Kovács F.	Sabad d. u.	Sabad f.
15-16							Rádiógy.
16-17 ³⁰							Homeno
17 ³⁰ -18							Vacsora
18-19 ³⁰							Sabad f.
19 ³⁰ -20							Sabad f.
20-20 ⁴⁵							Sabad f.
20 ⁴⁵ -21							Sabad f.

Jóváhagyva: $\frac{103.125}{1043 \times 3}$ N. szám.

Kovács János
Tanár

Fennmaradt tollbamondás

I. dolgozat

1941. XI. 24.

A törekvő borjú

(Tollbamondás)

A kisborjú odament a kocsához, és megszólította a lovat.

– Ugyan kérem, tanítson meg engemet nyeríteni.

A ló nagyot nézett erre a kérésre, és aztán megkérdezte:

– Tudsz-e már bőgni?

– Nem igen tudok, de azt ráérek később is megtanulni!

– Nem úgy van az öcsém! – mondta a ló – ha borjú vagy, tanulj meg előbb becsületesen bőgni, mert ha borjú létedre bőgni nem tudsz, s lovak módjára nyeríteni próbálsz, mindenki szárárnak fog tartani.

A magyar állami gazdaképző iskolák módosított óraterve

Tantárgyak	I. t. félév		II. t. félév		Egyes tantárgyak össz. óraszám	Jegyzet
	heti	össz.	heti	össz.		
	óraszám		óraszám			
1. Hit és erkölcsstan	1	15	1	15	30	Szorgalmi idő: 15 hét félévenként. Gyakorlati óra: Szombat kivéte- lével napi 3 óra.
2. Nemzeti ismeretek	2	30	2	30	60	
3. Növénytermesztés	6	90	5	75	165	
4. Állattenyésztés	5	75	6	90	165	
5. Kertészet és erdészet	4	60	4	60	120	
6. Gazdasági számadás és levelezés	1	15	1	15	30	
7. Gazdaságok berendezése és kezelése	—	—	3	45	45	
8. Gazdasági számtan és mértan	2	30	—	—	30	
9. Gazd. földmértan és gazd. építkezés	—	—	2	30	30	
10. Szövetkezeti ismeretek	—	—	1	15	15	
11. Ált. tudnivalók, faluvezetés, tűzoltás	2	30	2	30	60	
12. Természettudományi alapismeretek	4	60	—	—	60	
13. Gazdasági földrajz	1	15	—	—	15	
14. Egészségtan	—	—	1	15	15	
15. Önképző, gazdakör-ének	2	30	2	30	60	
Összesen:	30	450	30	450	900	
Gyakorlati órák:	15	225	15	225	450	

Módosítások:

Új tantárgyak:

Mindkét téli féléven »Nemzeti ismeretek« heti 2 órában.
Gazdasági számtan és mértan az I. téli féléven heti 2 órában.

Tantárgy összevonások:

1. Kertészet és erdészet. Az erdészetet a II. téli féléven a kertészeti anyag befejezése után összesen 10 órában kell tanítani.
2. Gazdasági földmértan és építkezés. A földmértani anyag befejezése után (15 óra) gazdasági építészetet kell tanítani összesen 15 órában.
3. Tűzoltást az »Általános tudnivalók« keretében kell tanítani összesen 8 órában.

Heti óraszám változás:

A növénytermesztés, állattenyésztés, kertészet és erdészet valamint az általános tudnivalók tantárgyaknál.

A kertészeti irányú vidékeken a kertészeti órák száma más szaktárgyak rovására felemelhető a földművelésügyi miniszter előzetes hozzájárulása alapján.

A gyakorlati órák óratervben megállapított száma csak irányadóul szolgál. A gyakorlati órák számának megállapításánál figyelemmel kell lenni arra, hogy a bejáró tanulók a helyi közlekedési viszonyok mellett délutánonként mennyi időre foglalkoztathatók. A bentlakó tanulók gyakorlati óraszámára is úgy állapítandó meg, hogy a tanulásra kellő idő maradjon.

ÓRATERV

4. sz. melléklet

a középfokú technikumok mezőgazdasági tagozatai részére

Tantárgyak megnevezése

I.		II.		III.		IV.	
osztály							
Tanítási hetek száma							
35		35		32		27	
I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
félév							
19	19	16	16	16	16	16	11

heti óraszám

1. Magyar nyelv és irodalom	3	3	3	3	3	3	3	3
2. Orosz nyelv	2	2	2	2	2	2	2	2
3. Történelem	2	2	2	2	2	2	2	2
4. Gazdasági földrajz	2	2	—	—	—	—	—	—
5. Matematika	4	4	4	4	3	3	3	3
6. Fizika	3	3	2	2	—	—	—	—
7. Testnevelés	2	2	2	2	2	2	2	2
8. Osztályfőnöki óra	1	1	1	1	1	1	1	1
9. Mezőgazdasági kémia	4	4	3	3	—	—	—	—
10. Gazdasági növénytan	3	3	—	—	—	—	—	—
11. Gazdasági állattan	3	3	—	—	—	—	—	—
12. Növénytermesztés	—	—	4	4	4	4	5	4
13. Állattenyésztés	—	—	3	4	5	4	4	4
14. Kertészeti ismeretek	—	—	—	—	3	3	—	—
15. Mezőgazdasági géptan	—	—	4	3	3	3	3	2
16. Agrárgazdaságtan	—	—	—	—	2	2	—	—
17. Mezőgazdasági üzemtan	—	—	—	—	—	—	5	5
18. Üzemtan készítési gyakorlat	—	—	—	—	—	—	—	—
19. Számvitel	—	—	—	—	—	—	—	2
20. Heti gazdasági gyakorlat	6	7	6	6	6	6	6	6
21. Összefüggő gazdasági gyakorlat	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen:	35	36	36	36	36	35	36	36

1705-2. Zöldségtermesztő

Sorszám	Tantárgyak megnevezése	évfolyamok			Összes óraszám a képzési idő alatt
		I.	II.	III.	
		tanítási	ciklusok	száma	
		18	18	16,5	
óraszám					
1.	Magyar nyelv és irodalom	2	4	4	174
2.	Történelem, társadalmi ismeretek	1	3	4	138
3.	Matematika	5	4	4	228
4.	Fizika	4	3	—	126
5.	Testnevelés	3	3	2	141
6.	Osztályfőnöki óra	2	1	2	87
Közismereti tantárgyak		17	18	16	894
7.	Kertészeti növény és állattan	3	—	—	54
8.	Közlekedési ismeretek	—	2	—	36
9.	Munka- és környezetvédelem	2	—	—	36
10.	Géptan	—	4	6	171
11.	Általános kertészeti ismeretek	3	—	—	54
12.	Gyümölcsstermesztés	6	—	—	108
13.	Szőlőstermesztés	—	5	—	90
14.	Zöldségstermesztés	—	3	9	202
15.	Üzemi ismeretek	—	—	1	16
Szakmai elméleti tantárgyak		14	14	16	767
Elméleti tantárgyak összesen		31	32	32	1661
16.	Szakmai gyakorlat	35	35	35	1837
					—
					—
					—
					—
Óraszám összesen:		66	67	67	3498
Tanév végi gyakorlat (5 hét)		35	35	—	350
Óraszám mindösszesen:					3848

Megjegyzés: A mezőgazdasági vontatóvezetési gyakorlat tanulónként 30 óra terhelést jelent az óraterven felül.

6. sz. melléklet

ÓRATERV
1701 sz. dísznövénykertész

	I. oszt.	II. oszt.	III. oszt.	IV. oszt.
Magyar nyelv és ir.	6-5	6-5	5	6
Orosz nyelv	4	3-4	3-4	3-4
Történelem	4	4-3	4-3	4
Bev. a filozófiába				4-3
Matematika	9	7-8	5-6	3-4
Fizika	4-3 63	3 54	4 72	
Kémia	4 72	3 54		
Testnevelés	4	4	4	4
Osztályfőnöki	2	2	2	2
Fakt.				4
Biológia	6-5	6-5	4-3	
KRESZ			2	
Munkavédelem		2		
Géptan	3	4	4	
Éghajlat	3-4			
Díznöv. term.	3-4	3-4	4	4
Parképítés			4	3-4
Virágkötészet				4
Zöldségajtatás		3-4		
Munkaszervezés				4-3
Gyakorlat	12	12	21	21
Összesen:				
Régi	66	63-64	62	66-67
Módosított	65	64	65	

===== =módosítás

7. sz. melléklet

Általános kertész szakma óraterve

Tantárgyak	Heti óraszám			
	I. 36 hét	II. 36 hét	III. 36 hét	IV. 32 hét
1. Magyar nyelv és irod.	3	3	3	3
2. Orosz nyelv	2	2	2	2
3. Történelem	2	2	2	2
4. Bevezetés a filozófiába	—	—	—	2
5. Matematika	4	3	2	2
6. Fizika	3	3	—	—
7. Kémia	3	2	—	—
8. Testnevelés	2	2	2	2
9. Osztályfőnöki óra	1	1	1	1
10. Biológia	3	2	2	—
11. Közlekedési ismeretek	—	—	2/o	—
12. Munka és körny. véd.	1	—	—	—
13. Géptan	—	2	2	2
14. Éghajlat-talajtan	2	—	—	—
15. Gyümölcsstermesztés	—	2	3	2
16. Szőlőstermesztés	—	—	2/4	2
17. Zöldségstermesztés	—	2	2	2
18. Munkaszervezés	—	—	—	3
19. Szakmai gyakorlat	6	6	7	7
Heti óraszám összesen:	32	32	32	32
Nyári szakmai gyak. hét	4	4	4	—
Fakultatív tantárgy	2	2	2	2

Vezetési gyakorlat tanulónként 30 óra az óraterven felül.

Felhasznált irodalom

Magyarország mezőgazdasági szakoktatása (Összeállította: Czvetkovics Ferenc – 1930).

Vendég Sándor: A szakképzés a közoktatás rendszerében (1984)

A szentesi M. Kir. Téli Gazdasági Iskola és Szaktanácsadó Állomás iratai.

Az iskola irattárának dokumentumai.

Szabics Imre: A Bartha János Kertészeti Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet története (szakdolgozat – 1989.)

Tantervek és óratervek.

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó	3
Bartha János élete	5
Az iskola története	7
Az oktatás személyi és tárgyi feltételeinek fejlesztése	18
A könyvtár	20
Az iskola vendége, Heinrich Böll	22
Az iskola igazgatói	25
A nevelőtestület	26
Akik már csak emlékezetünkben élnek	35
A Ciklámen-díj	41
Tanulmányi versenyek	42
Az iskola leghíresebb tanítványa Öze Lajos	47
A mi iskolán	48
Mellékletek	73

